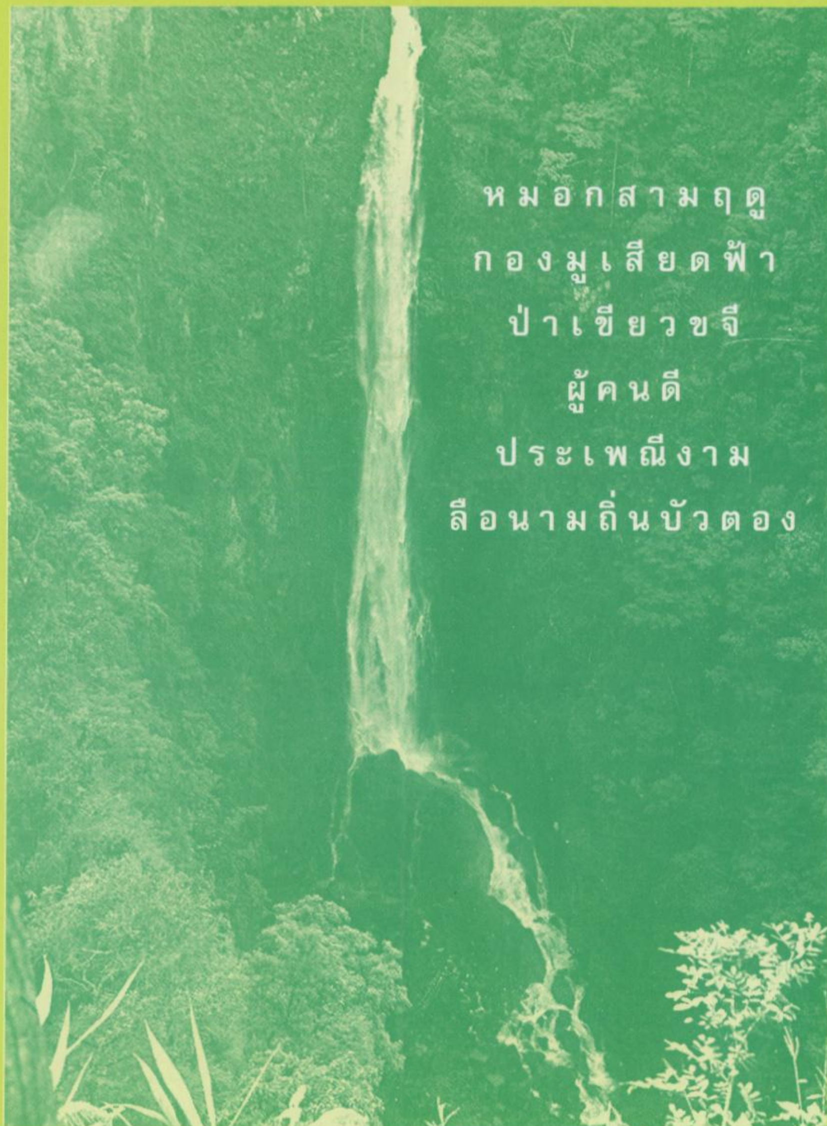

จัดทำโดย: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ที่ว่าการอำเภอเมือง (หลังเก่า) ถ.ขุนลุมประพาส อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000
โทร. 0 5361 2982, 0 5361 2983 แฟกซ์ 0 5361 2984

สำนักงานภาคเหนือ เขต 1 (เชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน - ลำพูน - ลำปาง)
105/1 ถ.เชียงใหม่-ลำพูน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
โทร. 0 5324 8604, 0 5324 8607 แฟกซ์ 0 5324 8605

แม่ฮ่องสอน

แผนที่ตัวเมืองแม่ฮ่องสอน
CITY MAP OF MAE HONG SON

N

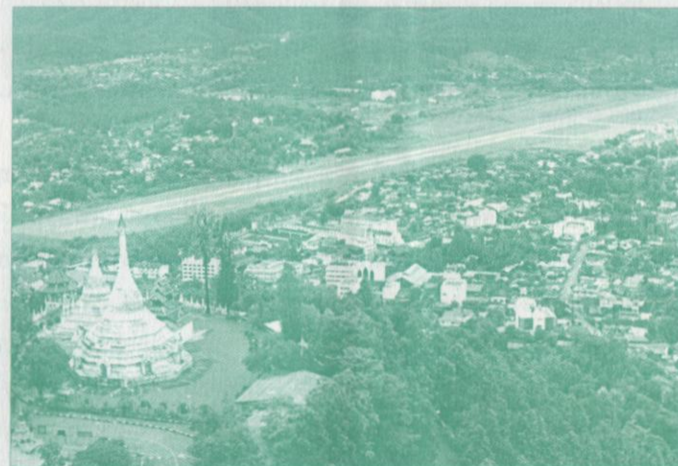
ไปเชียงใหม่
ทางไปวนอุทยานถ้ำปลา
ตรวจคนเข้าเมือง
วัดดอนเจดีย์
ถ.ปางล้อนิคม
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
วัดปางล้อ
ถ.ประชาอุทิศ
สำนักงานป่าไม้จังหวัด
สยามโฮเต็ล
สนามบิน
สถานีขนส่ง
มาลี เกสท์เฮ้าส์
แสงทอง ฮัท
โกลเด้น ฮัท
หยกเกสท์เฮ้าส์
ธ.ทหารไทย
หัวยน้ำริน รีสอร์ท
ตลาดเช้า
วัดหัวเวียง
แม่ฮ่องสอนเกสท์เฮ้าส์
ธ.กรุงไทย
ถ.สิงหนาทบำรุง
ตำรวจท่องเที่ยว
ธ.กรุงเทพ
การบินไทย
ธ.กสิกรไทย
ศรีสังวาลย์
วัดไม้ฮุง
ถ.อุดมชาวนิเทศน์
รร. ไบหยกฯ
หนองจองคำ
ททท.
วัดม่วยต่อ
วัดพระธาตุดอยกองมู
วัดก้ำก่อ
ใบเฟิร์น
ปิยะเกสท์เฮ้าส์
ห้องอาหารครัวทิพย์
วัดพระนอน
สนามกีฬา
ธนาคารออมสิน
ที่ทำการไปรษณีย์
ที เอ็น เฮ้าส์
ปั๊มปตท.
ปั๊มเอสโซ่
สถานีขนส่ง (ปรับอากาศ)
รุคส์ ฮอลิเดย์
ถ.ขุนลุมประพาส
ศาลากลางจังหวัด
ศูนย์ศิลปาชีพ
สาธารณสุข
อิงดอยรีสอร์ท
สามหมอกวิลล่า
ริมน้ำกลางดอยรีสอร์ท
ธาราแม่ฮ่องสอน
แม่ฮ่องสอนรีสอร์ท
ไปหมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว
ไป อ.แม่สะเรียง
ไป เชียงใหม่
ไป ตาก

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคเหนือของไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนม่าร์ ห่างจากกรุงเทพฯ 924 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวม 13,184.4 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบัน แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ เมืองแม่ฮ่องสอน แม่สะเรียง ขุนยวม ปาย แม่ลาน้อย สบเมย และอำเภอปางมะผ้า มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับรัฐฉานของประเทศสหภาพเมียนม่าร์
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอท่าสองยางจังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอแม่แจ่ม และอำเภอฮอด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนม่าร์

แม่ฮ่องสอน ได้ชื่อว่าเมืองสามหมอก เนื่องจากล้อมรอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนไม่ว่าฤดูหนาว หรือฤดูฝน จะปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้งปี มีความสวยงามของธรรมชาติ ป่าเขาสลับซับซ้อนและป่าไม้นานาพันธุ์ จนมีการเปรียบว่าเสมือนกับเป็นสวิสเซอร์แลนด์

แม่ฮ่องสอน ในอดีตถือเป็นเมืองที่เร้นลับ เนื่องจากการเดินทางมีถนน เพียงสายเดียว คือทางหลวงหมายเลข 108 จากจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอหางดง สันป่าตอง จอมทอง ฮอด แม่สะเรียง แม่ลาน้อย และขุนยวม ถึงเมืองแม่ฮ่องสอนรวมระยะทางประมาณ 369 กิโลเมตร เส้นทางเป็นเขาสูง สวยงามและมีความคดโค้งถึง 1,864 โค้ง แต่ปัจจุบัน มีอีกสาย คือ ทางหลวงหมายเลข 1095 หรือเส้นทางแม่มาลัย-ปาย จากอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอ ปาย และถึงอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะทาง 245 กิโลเมตร

ประวัติเมืองแม่ฮ่องสอน

สมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ แม่ฮ่องสอนเป็นเพียงชุมชนบ้านป่า มีชาวไทยใหญ่อาศัยอยู่ตามรอยต่อระหว่างประเทศไทยและสหภาพเมียนม่าร์ พื้นที่ส่วนนี้เป็นช่องทางที่กองทัพเมียนม่าร์ผ่านเพื่อมาตีกรุงศรีอยุธยา และหัวเมืองฝ่ายเหนือของไทยเท่านั้น จนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ประมาณปี พ.ศ. 2374 เจ้าผู้ครองเชียงใหม่ องค์ที่ 5 นามว่า พระเจ้ามโหตรประเทศได้ให้ เจ้าแก้วเมืองมาเป็นแม่กอง นำไพร่พลช้างต่อและหมอควาญออกสำรวจสถานการณ์ชายแดนด้านตะวันตกและให้จับช้างป่าไปใช้งานที่นครเชียงใหม่ เจ้าแก้วเมืองมา ได้พบหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่งทำเลดี มีหมูป่ามากินดินโป่งชุกชุม จึงตั้งหมู่บ้านและเรียกชื่อบ้านโป่งหมูต่อมาเพี้ยนเป็นปางหมูแล้วเลือกพะกาหม่องเป็นผู้นำ พะกาหม่องได้ร่วมกับเจ้าแก้วเมืองมา คล้องช้างทางทิศใต้ของหมู่บ้านจนได้ช้างป่าเพียงพอ และมาถึงหมู่บ้านอีกแห่ง มีร่องน้ำเหมาะแก่การฝึกช้างป่า จึงหยุดไพร่พลฝึกช้างและก่อนกลับเชียงใหม่ ได้แต่งตั้งให้แสนโกม บุตรเขยของพะกาหม่องเป็นผู้ใหญ่บ้าน และตั้งหมู่บ้านว่าแม่ร่องสอน หมายถึง ที่มีร่องน้ำฝึกช้างต่อมาเพี้ยนเป็น แม่ฮ่องสอนจนถึงปัจจุบัน

กระทั่งปี พ.ศ. 2399 เกิดการสู้รบในประเทศเมียนม่าร์ ทำให้ชาวไทยใหญ่จากเมืองจ๋ามก่าและเมืองหมอกใหม่ อพยพเข้ามาอยู่ที่บ้านปางหมูและแม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้น ผู้อพยพครั้งนั้นมีบุคคลสำคัญ 2 คน คือ เจ้าฟ้าโกหล่านและชานกะเล หลังจากเข้ามาอยู่เมืองไทย ชานกะเลได้ช่วยงานจนเป็นที่รักใคร่ของพะกาหม่อง จึงได้ยกบุตรสาวคนรองชื่อ นางใส ให้เป็นภรรยาชานกะเลได้นำครอบครัวลงใต้มาอยู่ที่เมืองกุ๋นลมหรือขุนยวมปัจจุบัน และได้เป็นผู้ปกครองเมืองกุ๋นลมเป็นคนแรก ต่อมานางใส ภรรยาถึงแก่กรรม เจ้าฟ้าโกหล่านจึงได้ยกหลานสาวชื่อ เจ้านางเมี๊ยะให้เป็นภรรยา ชานกะเลปกครองเมืองกุ๋นลมได้เจริญรุ่งเรืองมีการค้ากับเมียนม่าร์สามารถส่งค่าตอไม้ให้เจ้านครเชียงใหม่จำนวนมาก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2417 เจ้าอินทวิชยานนท์ได้แต่งตั้งให้ชานกะเลเป็นพญาสิงหนาทราชา ปกครองเมืองแม่ฮ่องสอนจนถึงแก่กรรมปี พ.ศ. 2427 เจ้านางเมี๊ยะได้ปกครองเมืองสืบต่อมา และมีการเปลี่ยนผู้ปกครองหลายคน จนถึงปี พ.ศ. 2443 สมัยรัชกาลที่ 5 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองแม่ฮ่องสอน เมืองขุนยวม เมืองยวมใต้ (แม่สะเรียง) และเมืองปาย ตั้งเป็นเชียงใหม่ตะวันตก พ.ศ. 2446 เปลี่ยนเป็นบริเวณพายัพเหนือขึ้นตรงต่อมณฑลพายัพและตั้งที่ว่าการเมืองแม่ฮ่องสอน ในปี พ.ศ. 2453 จนถึงสมัยรัชกาลที่ 6 ทรงโปรดให้ตั้งเป็นจังหวัดแม่ฮ่องสอน และโปรดเกล้าให้พระศรสุราช เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดคนแรกจนถึงปี พ.ศ. 2476 จึงได้โอนขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทยจนถึงปัจจุบัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงนำต้นกำเนิดคือร่องน้ำสอนช้าง และช้างตัวเดียวเล่นน้ำ เป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัด

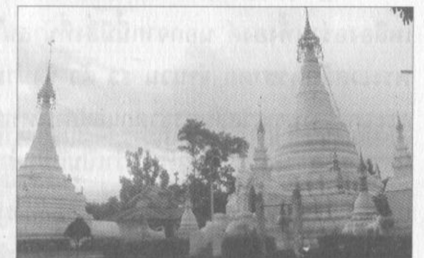
สิ่งที่น่าสนใจและสถานที่ท่องเที่ยว

ภูเขาและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และวิถีชีวิตอย่างเรียบง่าย ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย ตลอดจนการแต่งกายแบบ ชุดไต คือชายนุ่งกางเกงคล้ายกางเกงจีน หรือกางเกงชาวเล สวมเสื้อคอกลม แขนยาวป้ายแบบจีน หญิงนุ่งผ้าถุงยาว สวมเสื้อทรงกระบอกตัวสั้นเพียงเอว ภาษาที่ใช้และอาหารการกินของชาวเมือง สิ่งเหล่านี้นับเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญ

อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

อนุสาวรีย์พญาสิงหนาทราชา ตั้งอยู่ต้นถนนขุนลุมประพาส ประวัติพญาสิงหนาทราชา เดิมชื่อ ชานกะเล เป็นชาว ไทยใหญ่ ได้รวบรวมผู้คนตั้งหมู่บ้านขึ้นชื่อว่า "บ้านขุนยวม" ต่อมาได้ยกขึ้นเป็นเมือง ถึงปี พ.ศ. 2417 จึงได้เปลี่ยนชื่อ เป็นเมืองแม่ฮ่องสอน และพระเจ้าอินทวิชยานนท์เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ยกบรรดาศักดิ์ชานกะเลเป็น พญาสิงหนาทราชา และแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนแรก

❑ **วัดพระธาตุดอยกองมู** หรือชื่อเดิมว่า วัดปลายดอย ตั้งอยู่บนดอยกองมู ทางทิศตะวันตกของตัวเมืองแม่ฮ่องสอนเป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญที่สุด ประกอบด้วยเจดีย์ 2 องค์ องค์ใหญ่สร้างโดย "จองต่องสู่" เมื่อ พ.ศ. 2403 ส่วนเจดีย์องค์เล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2417 โดย "พญาสิงหนาทราชา" เจ้าผู้ครองเมืองแม่ฮ่องสอน จากวัดพระธาตุดอยกองมู สามารถมองเห็นภูมิประเทศเมืองแม่ฮ่องสอนได้อย่างชัดเจน ปัจจุบัน มีถนนลาดยางขึ้นสู่พระธาตุดอยกองมู ระยะทางราว 2 กิโลเมตร วัดนี้มีงานประจำปี เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันออกพรรษาจะมีการตักบาตรเทโวโรหนะตามทางลงเขาด้วย

❑ วัดก้ำก่อ (ภาษาไต แปลว่า ดอกบุนนาค) เป็นวัดเก่าแก่คู่เมืองแม่ฮ่องสอน สร้างเมื่อ พ.ศ. 2433 มีลักษณะสถาปัตยกรรมที่งดงาม โดยเฉพาะที่มีหลังคาคลุมทางเดินตั้งแต่ ซุ้มทางเข้าไปสู่ศาลา และมีตำราภาษาไทยใหญ่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยใหญ่กับเจ้าอโนรธามังช่อ ปัจจุบันได้แปลเป็นภาษาไทยโดยพระมหาบุญรักษ์ สุปัญโญ ท่านเจ้าอาวาสวัดนี้

❑ **วัดหัวเวียง** หรือ วัดกลางเวียง ตั้งอยู่ใจกลางเมือง เป็นที่ประดิษฐานของพระเจ้าพลาละแข่ง พระพุทธรูปทรงเครื่องที่งดงามมาก มีประวัติว่าหล่อจำลองจาก "พระมหามุนี" พระเจ้าพลาละแข่งองค์จริง ณ เมืองมัณฑะเลย์ ประเทศพม่า โดยลุงจองโพหย่า เดินทางไปนิมนต์มา พระเจ้าพลาละแข่งองค์นี้ หล่อเป็นท่อน ๆ ทั้งหมด 9 ท่อน ล่องตามแม่น้ำปาย แล้วมาประกอบที่วัดพระนอนและนำมาประดิษฐานที่วัดหัวเวียง ชาวแม่ฮ่องสอนถือว่าเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืององค์หนึ่ง

❑ **หนองจองคำ** หนองน้ำกลางเมืองที่เกิดตามธรรมชาติ มีน้ำตลอดปี เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และใช้เป็นสถานที่จัดงานประเพณีที่สำคัญ ๆ ของจังหวัด

❑ **วัดจองคำ** เป็นวัดเก่าแก่สร้างเมื่อ พ.ศ. 2340 เป็นศิลปะแบบไทยใหญ่ ที่แปลกตา และงดงามมาก หลังคารูปปราสาทเพราะมีคติว่าเป็นของสูงผู้ที่ประทับอยู่ควรจะเป็นพระมหากษัตริย์หรือตัวแทนพระศาสนาจึงเป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อโต ขนาดหน้าตักกว้าง 4.85 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2477 โดยช่างฝีมือชาวพม่า เป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่คล้ายกับพระศรีศากยมุนี (หลวงพ่อโต) ที่วิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม

❑ **วัดจองกลาง** ตั้งติดวัดจองคำ ภายในวิหารมีแท่นตั้งพระพุทธสิหิงค์จำลองปิดทองเหลืองอร่ามทั้งองค์ นอกจากนี้มีสิ่งที่น่าสนใจ เช่น ตุ๊กตาแกะสลักไม้ รูปคนและสัตว์เกี่ยวกับพระเวสสันดรชาดก จำนวน 33 ตัว ซึ่งนำมาจากพม่าตั้งแต่ พ.ศ. 2400 ภาพจิตรกรรมแผ่นกระจกเรื่องพระเวสสันดรชาดกและภาพพุทธประวัติ รวมภาพวิถีของคนสมัยนั้นหลาย ภาพมีคำบรรยายใต้ภาพเป็นภาษาพม่า ว่าเป็นฝีมือช่างจากมัณฑะเลย์

❑ **วัดพระนอน** ตั้งอยู่เชิงดอยกองมู เป็นที่ประดิษฐานพระนอนองค์ใหญ่ ศิลปะแบบไทยใหญ่ขนาดยาว 12 เมตร งดงามมาก ตามประวัติเล่าว่าพระนางเมี้ยะ ชายาของ พญาสิงหนาท-ราชาสร้างขึ้น ภายในบริเวณมีรูปปั้นสิงห์โตขนาดใหญ่ 2 ตัวเคียงข้างกัน อยู่ระหว่างทางที่จะขึ้นไปนมัสการพระธาตุกองมูเป็นสิงห์โตที่มีลักษณะงดงามและสมบูรณ์มากสร้างโดยพระนางเมี้ยะตัวหนึ่ง และโดยพญาสิงหนาทราชาตัวหนึ่ง ในบริเวณเดียวกันยังมีวัดอีก 2 วัด คือ วัดม่วยต่อหรือวัดพระธาตุ และวัดก้ำก่อ

❑ **ตลาดเช้า** ตั้งอยู่ใกล้วัดหัวเวียง บริเวณ ถ.สิงหนาทบำรุงเริ่มตั้งแต่รุ่งสางไปจนถึงเย็นของทุกวัน นักท่องเที่ยวสามารถชมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวแม่ฮ่องสอนไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายตามแบบไทยใหญ่หรือชาวเขาที่มาซื้อสินค้าอาหารพื้นเมืองรวมทั้งพืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นสด ๆ (เวลาที่เหมาะสมสำหรับการชมตลาดเช้าควรเริ่มตั้งแต่เช้ามืดถึงประมาณ 09.00 น.)

❑ **เขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำผาบ่อง** จากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนไปทางทิศใต้ประมาณ 12 กิโลเมตร เป็นเขื่อนกั้นลำน้ำแม่ละมาด ผลิตกระแสไฟฟ้า เพื่อใช้ในตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ในบริเวณตัวเขื่อนมีศาลาพักผ่อน ท่ามกลางบรรยากาศที่ดี

❑ **บ่อน้ำร้อนผาบ่อง** ตั้งอยู่ที่บ้านผาบ่อง ต.ผาบ่อง ห่างจากแม่ฮ่องสอนไปทาง อ.ขุนยวม 10 กม. (โดยใช้เส้นทางหมายเลข 108 เก่า) บ่อน้ำร้อนตั้งอยู่ทางขวามือ บ่อน้ำร้อนมีพื้นที่ประมาณ 4 ไร่ เป็นบ่อน้ำร้อนที่มีแร่กำมะถันเจืออยู่ อุณหภูมิความร้อนยังไม่สูงเพียงแต่ต้มไข่สุก นักท่องเที่ยวสามารถอาบน้ำแร่ได้ โดยห้องเดี่ยว 40 บาท/ 1 ชม., ห้องรวม 200 บาท/1 ชม.

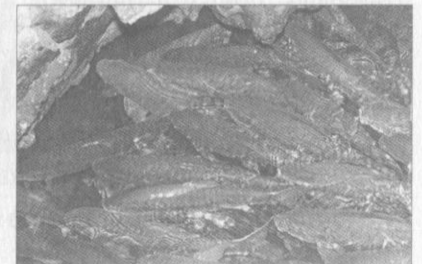
❑ **บ้านน้ำเพียงดิน** อยู่ในเขตตำบลผาบ่อง เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวล่องเรือตามน้ำ จากบ้านห้วยเดื่อไปบ้านน้ำเพียงดิน โดยเรือหางยาว ราคาลำละ 500 บาท นั่งได้ 8 คน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง ตลอดเส้นทางจะผ่านระลอกน้ำที่ระดับลดหลั่นไปคล้ายธารน้ำตก นับเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ โทร. 0-5361-3160

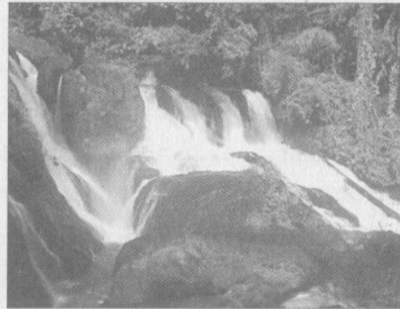
❑ **เรือนประทับแรมโป่งแดง** จากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 5 กิโลเมตร ตั้งอยู่ภายในศูนย์โครงการพัฒนาตามพระราชดำริท่าโป่งแดง ซึ่งทำการทดลองเพาะปลูกพืชผลไม้ต่าง ๆ มีศูนย์ปศุสัตว์ แยกไปทางซ้ายมือประมาณ 2 กิโลเมตร มีเรือนประทับแรมและพักผ่อนอิริยาบถตั้งอยู่บนเนินเขาเล็ก ๆ ด้านหน้ามีแม่น้ำปายไหลผ่านรอบ ๆ มีไม้ดอกไม้ประดับปลูกไว้อย่างสวยงาม

❑ **น้ำตกซู่ซ่า** อยู่ในเขตบ้านสุยะ ตำบลห้วยผา เป็นน้ำตกที่ทะลุจากซอกเขาเป็นทางยาวประมาณ 100 เมตร ขนานกันไปกับลำน้ำ

❑ **หมู่บ้านแม้วไมโครเวฟ** (บ้านยอดดอย) เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง อาศัยอยู่บนดอยสูงกว่าระดับน้ำทะเล 1,000 เมตร มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายและรักษาประเพณีเดิมอย่างเคร่งครัด เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวน่าไปสัมผัส การเดินทางจากแม่ฮ่องสอนไปหมู่บ้านป่าลาน 32 กม. (เส้นทางแม่ฮ่องสอน-ขุนยวม) และเลี้ยวซ้าย ขึ้นหมู่บ้าน ซึ่งเป็นทางสูงชันอีกราว 8 กม.

❑ **วนอุทยานถ้ำปลา** จากตัวเมือง แม่ฮ่องสอนไปทางทิศเหนือ 17 กิโลเมตร อยู่ที่ บ้านห้วยผา ตำบลห้วยผา ชมได้ทุกฤดูกาล บริเวณโดยรอบเป็นลำธารและป่าเขา ถ้ำปลากว้างประมาณ 2 เมตร ลึก 1.50 เมตร น้ำไหลจากถ้ำใต้ภูเขาตลอดเวลา และมีปลาตัวโต ๆ อาศัย อยู่เป็นจำนวนมาก เรียกชื่อว่า ปลามุง หรือ ปลาคัง หรือปลาพลวง เป็นปลามีเกล็ดในวงศ์เดียวกับปลาคาร์ฟ ไม่มีใครกล้าทำอันตราย เนื่องจากเชื่อว่าเป็นปลาเจ้า หากใครรับประทานแล้วจะต้องมีอันเป็นไป บริเวณถ้ำปลาได้ปรับปรุงให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ

❑ **น้ำตกผาเสื่อ** อยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป่ จากตัวเมืองไปตามทางขึ้นสู่พระตำหนัก ปางตอง ประมาณ 26 กิโลเมตร น้ำตกมี 6 ชั้น ชั้นบนสุดอยู่ในป่าลึกเดินประมาณ 1 ชั่วโมง คือ น้ำตกแม่สะงากลาง ถัดออกมาเป็นชั้นผายาว ผาลาด ผาเสื่อ ผาตั้ง ผาฮ่อม ชั้นที่คนนิยมเที่ยวมากที่สุด คือ ผาเสื่อ ซึ่งมีน้ำตกลงกระทบแผ่นหินกระเด็นเป็นฝอย สองข้างมีแผ่นหินลักษณะคล้ายเสื่อปูลาดอยู่เป็นจำนวนมาก การเดินทางสะดวกเป็นทางลาดยางตลอด

❑ **พระตำหนักปางตอง** อยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป่ เดินทางตามถนนสายห้วยขาน-บ้านนาป่าแปก เป็นทางขึ้นเขาตลอด เรือนประทับแรมอยู่บนเขาสูงที่บ้านปางตอง ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงปางตอง มีทิวทัศน์สองข้างทางสวยงาม

❑ **หมู่บ้านรักไทย (แม่ออ)** ตั้งอยู่ต.หมอกจำแป่ อ.เมือง อยู่ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ 44 กม. บ้านรักไทยหรือบ้านแม่ออ เป็นหมู่บ้านสุดท้ายก่อนถึงชายแดนไทย-พม่า ประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่อพยพหนีภัยมาจากทางตอนใต้ของจีนในช่วงเปลี่ยนแปลง การปกครองเป็นระบบคอมมิวนิสต์ บริเวณหมู่บ้านมีทะเลสาปสวยงาม นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตวัฒนธรรมจีนฮ่อ หมู่บ้านแม่ออยังคงสืบทอดประเพณีของชาวจีนฮ่อหลายอย่าง ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน ลักษณะบ้านบางส่วนเป็นบ้านแบบเก่าทำจากดินเหนียวผสมฟางข้าว รวมทั้งอาหารตำรับจีนตอนใต้แถบมณฑลยูนาน นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถชิมชารสเลิศ จากชาพันธุ์ดีซึ่งมีจำหน่ายในหมู่บ้าน เช่น ชาพันธุ์ชิงชิง อู่หลง

❑ **หมู่บ้านรวมไทย** อยู่ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 44 กม. โดยใช้เส้นทางน้ำตกผาเสื่อ พระตำหนักปางตอง บ้านแม้วนาป่าแปก และเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก ประมาณ 6 กม. สามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวเขาหลากเผ่า ชิมกาแฟสดจากสวน ทัศนียภาพของป่าสนสองใบสนสามใบล้อมรอบทะเลสาบ สวนไม้ดอกเมืองหนาวที่สวยงาม นอกจากนี้ยังมีสถานที่สำหรับกางเต็นท์และบ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ ป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน โทร. 0-5361-2595

❑ **ภูโคลนคันทรี่คลับ** ตั้งอยู่หมู่ 2 เขตบ้านแม่สะงา อ.เมือง ห่างจากตัวเมืองประมาณ 15 กม. โดยใช้เส้นทางจากตัวเมือง ประมาณ 10 กม. และเลี้ยวซ้ายไปยังบ้านกรุงไม้สัก บ้านแม่สะงา สามารถทดลองพอกโคลน (พอกหน้า/พอกตัว) อบซาวน่า และแช่น้ำแร่ได้ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการขี่ม้าฬ่อ ชมทิวทัศน์ป่าเขาที่สวยงาม ติดต่อรายละเอียดได้ที่โทร. 0 1473-8013

❑ **ล่องแพน้ำปาย**

- บ้านสบป่อง-บ้านท่าโป่งแดง-บ้านห้วยเดื่อ ใช้เวลา 2 ชม. 400 บาท/1 ลำ นั่งได้ 3-4 คน รายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อเบอร์ 0-5362-0059
- สะพานแขวน-บ้านสบป่อง ใช้เวลา 2 ชม. 400 บาท/1 ลำ นั่งได้ 3-4 คน
- บ้านทุ่งกองมู-บ้านสบป่อง ใช้เวลา 2 ชม. 400 บาท/1 ลำ นั่งได้ 3-4 คน รายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อเบอร์ 0-5362-0149

❑ **นั่งช้าง ชมทิวทัศน์**

- ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ (ห่างจากตัวเมืองประมาณ 8 กม.)-สบแม่สะมาด ใช้เวลาประมาณ 1 ชม. ราคา 400 บาท/เชือก/2 คน รายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อเบอร์ 0-5362-0149
- ท่าช้างแม่ฮ่องสอนรีสอร์ท (ห่างจากตัวเมืองประมาณ 8 กม.)-บ้านห้วยต่อ ใช้เวลาประมาณ 1 ชม. ราคา 400 บาท/เชือก/2 คน รายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อเบอร์ 0-5362-0149

อำเภอปางมะผ้า

สถานศึกษาธรรมชาติ และสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ที่ตำบลถ้ำลอด ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ 77 กิโลเมตร ตามทางหลวงสาย 1095 (ปางมะผ้า-ปาย) หลักกิโลเมตร 138-139 แยกซ้ายเข้าไปตามทางบ้านถ้ำลอดอีก 9 กิโลเมตร เป็นแหล่งโบราณคดีสำคัญ ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มแม่น้ำปาย มีสถานที่น่าสนใจคือ "ถ้ำลอด" ซึ่งมีลำห้วยชื่อน้ำลาง ไหลลอดภูเขาไปอีกด้านหนึ่ง ทำให้เกิดเป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อย สวยงามและพบเครื่องมือเครื่องใช้ โบราณ สันนิษฐานว่ามีอายุประมาณ 2,000 ปี ถ้ำยาวประมาณ 1 กิโลเมตร มีห้องโถงใหญ่ 3 ห้อง คือ "ถ้ำเสาหินหลวง" "ถ้ำตุ๊กตา" และด้าน หนึ่งของถ้ำมีภาพเขียนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นถ้ำที่กว้างและยาวที่สุดในถ้ำลอดถ้ำสุดท้าย "ถ้ำผีแมน" นอกจากหินงอกหินย้อย แล้วยังพบเศษภาชนะดินเผา ซี่กฟัน กระดูกของมนุษย์ เมล็ดพืชเครื่องมือหิน รวมทั้ง "โลงผีแมน" มีลักษณะเป็นท่อนไม้ส่วนกลางเป็นร่องคล้ายเรือ หรือรางใส่อาหารสัตว์เลี้ยง มีขนาดเล็กและใหญ่ถูกวางอยู่บนคานเสา 4-6 ต้นตั้งกับพื้นถ้ำ ที่เจาะเป็นช่องเพื่อสอดคานไว้พาดโลงผีแมน

การเข้าชมถ้ำ จะชมได้ทุกวัน ระหว่าง 08.00-17.00 น. แต่ไม่สามารถเข้าชมเองได้ เนื่องจากภายในถ้ำมืดมาก ต้องใช้ผู้นำทางพร้อมตะเกียงเจ้าพายุ มีค่าบริการ 100 บาท ต่อผู้นำทาง 1 คน การชมถ้ำจะเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกชม 2 ถ้ำใหญ่ คือถ้ำเสาหินหลวงและถ้ำตุ๊กตา

หากต้องการชมถ้ำผีแมนจะต้องล่องแพผ่าน ธารน้ำลอดภายในถ้ำ โดยแพของชาวบ้าน บริเวณป่าถ้ำน้ำ

ลอดเป็นแหล่งดูนก ซึ่งมีป้ายบอกจุดไว้เป็นระยะ ๆ เดินชมเองได้

บริเวณที่ทำการมีบ้านพักและอนุญาตให้ตั้งเต้นท์พักแรมได้ โดยติดต่อโดยตรง ณ หน่วยบริการภายในสถานศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด โทร. 0-5361-7218

❑ **ถ้ำแม่ละนา** ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 73 กม. โดยใช้เส้นทาง 1095 และเลี้ยวซ้ายเข้าไป 6 กม. ถึงบ้านแม่ละนา ชมวิถีชีวิตชาวไทยใหญ่ ที่พักแบบโฮมสเตย์ และจากบ้านแม่ละนา ถึงตัวถ้ำ ประมาณ 4 กม. ถ้ำแม่ละนา เป็นถ้ำที่มีธารน้ำไหลผ่านยาวประมาณ 12 กม. ถือว่ามีความยาวมากที่สุดเท่าที่มีการสำรวจมาการเดินทางต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 15 ชม. โดยไม่มีการหยุดพัก เพื่อเดินให้ทะลุปากถ้ำอีกด้านหนึ่ง ภายในถ้ำมีน้ำตก ไข่มุกถ้ำ หินงอกหินย้อยสวยงามมาก

❑ **ถ้ำซู่ซ่า** ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 40 กม. โดยใช้เส้นทางบ้านน้ำกัด และบ้านแม่สุยะ (จีนฮ่อ) ระยะทางจากบ้านน้ำกัดถึงตัวถ้ำ ประมาณ 3 กม. บริเวณปากถ้ำเป็นน้ำตกซูซ่าลดหลั่นลงตามชั้นหินที่สวยงามและไหลลงสู่แม่น้ำของ เบื้องหลังเป็นหน้าผาสูง ภายในถ้ำจะพบน้ำตกใต้ดินสูงถึง 6 เมตร ต้องปีนทวนน้ำซึ่งลำบากมากเพื่อทะลุอีกคูหาหนึ่ง

❑ **ถ้ำน้ำลาง** เที่ยวได้เฉพาะในหน้าแล้งเท่านั้น เป็นถ้ำที่อยู่ในระดับยาก มีแม่น้ำลางขนาดใหม่มหึมากว้างอย่างต่ำ 10 เมตรไหลผ่าน และมีเพดานถ้ำสูง 20 เมตร บางช่วงสูงถึง 100 เมตร ภายในถ้ำมีเสาหินสูงประมาณตึก 10 ชั้น เมื่อเดินลึกเข้าไปประมาณ 1 กม. จะพบวังเมขลา ซึ่งเป็นคูหาถ้ำที่เต็มไปด้วยสระน้ำแบบ Flow stone ลดหลั่นกันเป็นชั้นงดงาม การเดินทางบางช่วงต้องใช้แพยางล่องน้ำ และใช้อุปกรณ์ในการปีนเขาด้วย

❑ **ถ้ำบ่อผี** ห่างจากถนนสายหลัก 1095 ประมาณ 2 กม. โดยผ่านบ้านลุกข้าวหลาม เป็นถ้ำที่มีปล่องลึกขนาดใหญ่ การลงไปต้องอาศัยผู้ที่ชำนาญในการปีนเขา โดยใช้เชือกโรยตัวตามแนวหน้าผาชันกว่า 100 เมตร มีก้นเหวเป็นป่าดงดิบ มีต้นไม้สูงไม่ต่ำกว่า 30 เมตร ภายในถ้ำมีอุณหภูมิหนาวเย็นมาก นอกจากนี้ อำเภอปางมะผ้าที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งถ้ำ ยังมีถ้ำที่สวยงามอีกมากมาย เช่น ถ้ำปางคาม ถ้ำผาเผือก และถ้ำผาแดง

อำเภอปาย

❑ **วัดกลาง** อยู่ในตำบลเวียงใต้ มีพระเจดีย์ศิลปะไทยใหญ่ประดิษฐานอยู่กลางลานวัด และมีเจดีย์ทรงมอญรายล้อมโดยรอบ ใต้เจดีย์เป็นซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปประจำวันเหนือฐานเจดีย์องค์ใหญ่เป็นมณฑปยอดมงกุฎที่สวยงาม

❑ **วัดน้ำฮู** อยู่ที่หมู่ 5 ตำบลเวียงใต้ จากตัวอำเภอไปทางทิศตะวันตก 3 กิโลเมตร เป็นที่ประดิษฐานของเจ้าพ่ออุ่นเมือง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ทำด้วยโลหะทองสัมฤทธิ์ หน้าตักกว้าง 28 นิ้ว สูง 30 นิ้ว พระเศียรส่วนบนเปิดปิดได้และมีน้ำขังอยู่ เป็นพระพุทธรูปสิงห์สาม อายุประมาณ 500 ปี เมื่อ พ.ศ. 2515 มีพระธุดงค์จากอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ไปนมัสการและพบว่ามีน้ำขังอยู่ภายหลังคนหลั่งไหลมาขอน้ำไปสักการะ น้ำในพระเศียรมีลักษณะซึมตลอด

นอกจากนี้ยังมีเจดีย์อนุสรณ์สถานพระนางสุพรรณกัลยา พระเชษฐภคินีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในบริเวณวัดด้วย

❑ **น้ำตกหมอแปง** ห่างจาก อ.ปาย 8-9 กิโลเมตร อยู่หมู่ที่ 4 บ้านหมอแปง ต.แม่นาเติง เดินทางโดยรถยนต์ได้สะดวก มีหมู่บ้านชาวเขาเผามูเซอแดงอยู่บริเวณใกล้เคียงรอบน้ำตก มีป่ายางร่มรื่นใกล้กันเป็นน้ำตกม่วงสร้อย แต่ทางยังเข้าไม่สะดวก

❑ **น้ำตกแม่เย็น** อยู่ที่บ้านแม่เย็น ตำบลแม่ฮี้ จากอำเภอปาย 7 กิโลเมตร เป็นน้ำตกสูง 3 ชั้น และสวยงามที่สุดของอำเภอ ต้องเดินเท้าเข้าไป 3-5 ชั่วโมง

❑ **กองแลน** อยู่ในเขตบ้านร้องแหย่ง ห่างจากอำเภอ 7 กิโลเมตร เป็นหน้าผาสูงที่ถูกกัดเซาะ (คล้ายแพะเมืองผี จังหวัดแพร่) บริเวณกว้างประมาณ 5 ไร่เศษ และอยู่ติดกับเส้นทาง สายแม่มาลัย-ปาย ท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล

❑ **โป่งน้ำร้อนท่าปาย** อยู่ในท้องที่ตำบลแม่ฮี้ ตามทางหลวงหมายเลข 1095 (ปาย-แม่มาลัย) บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 87-88 แยกซ้ายเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร ตามทางเข้าบ้านท่าปาย สภาพของโป่งน้ำร้อน มีไอน้ำร้อนปกคลุมพื้นที่ และน้ำร้อนไหลทั่วบริเวณกว้างบางจุดความร้อนประมาณ 80 องศาเซลเซียส และรอบ ๆ เป็นป่าไม้สักที่สมบูรณ์มาก ภายในบริเวณอนุญาตให้ตั้งเต้นท์พักแรมได้ แต่ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกบริการ

❑ **โป่งน้ำร้อนเมืองแปง** อยู่ในเขตบ้านเมืองแปง ตำบลเมืองแปง เป็นบ่อน้ำพุร้อน ขนาดใหญ่ ห่างจากอำเภอปาย 28 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 1095 (ปาย-แม่มาลัย) และแยกเข้าสาย 1265 ขวามือ บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 85-86 ใกล้หน่วยพิทักษ์และรักษาป่าแม่ปิง เป็นทางลูกรัง อุณหภูมิของน้ำร้อนสูงถึง 95 องศาเซลเซียส

❑ **น้ำพุร้อนเมืองแปง** อยู่บริเวณบ้านเมืองแปง ตำบลเมืองแปง เป็นบ่อน้ำพุร้อน ขนาดใหญ่ ห่างจากอำเภอปายประมาณ 35 กิโลเมตร อุณหภูมิน้ำร้อนถึง 95 องศาเซลเซียส

❑ **น้ำพุร้อนโป่งร้อน** อยู่บริเวณบ้านท่าปาย ตำบลแม่ฮี้ ห่างจากอำเภอปาย 12 กิโลเมตร อุณหภูมิน้ำร้อนจัด สามารถเดินทางเข้าท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล

❑ **หมู่บ้านมูเซอยะโป่** อยู่ที่บ้านหมอแปง ตำบลแม่นาเติง ชาวบ้านมีวิถีชีวิตที่ยังคงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของเผ่าไว้ เดินทางได้โดยรถยนต์ ตามเส้นทางน้ำตกหมอแปง

❑ **เจดีย์พระธาตุแม่เย็น** อยู่ที่บ้านแม่เย็น ตำบลแม่ฮี้ เป็นเจดีย์ที่สร้างสมัยใดไม่ปรากฏ ตั้งอยู่บนเนินสูงและเมื่อขึ้นไปจะมองเห็นทิวทัศน์ของอำเภอปายได้ทั่วถึง เป็นจุดสังเกตของผู้โดยสารเครื่องบินว่าเป็นเขตอำเภอปายแล้ว

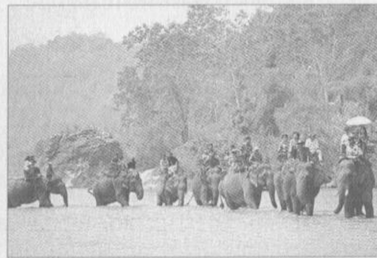
❑ **ห้วยจอกหลวง** แหล่งอนุรักษ์ต้นน้ำห้วยจอกหลวง อยู่บริเวณป่าแม่ยะ ตำบลแม่ฮี้ มีการปลูกดอกไม้เมืองหนาวหลายชนิด ตั้งอยู่บนภูเขาและมีทิวทัศน์สวยงาม ห่างจากอำเภอปาย 43 กิโลเมตร เหมาะแก่การท่องเที่ยวในฤดูหนาว

❑ **อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง** ห่างจากอำเภอปาย 40 กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่หมู่ 7 ตำบลเวียงเหนือ ติดเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ตั้งโครงการพัฒนาต้นน้ำของกรมป่าไม้ มีการปลูกพืชไม้ดอกเมืองหนาว เป็นที่ท่องเที่ยวที่สวยงามเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล และมีบ้านพักบริการด้วย มีรายละเอียดที่ อุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ โทร. (02) 579-0529

❑ **ศูนย์ศิลปาชีพบ้านกะเหรี่ยงแม่ปิง** ตั้งอยู่ หมู่ 4 ต.แม่ฮี้ ห่างจาก อ.ปาย ไปทางเชียงใหม่ ประมาณ 13 กม. ชมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยง อีกทั้งงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองแบบกะเหรี่ยง ผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติ

การล่องแพแม่น้ำปาย

แม่น้ำปาย เป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัด แม่ฮ่องสอน เกิดจากทิวเขาถนนธงชัย และทิวเขาแดนลาว ในเขตอำเภอปาย ไหลสู่ทิศใต้ ผ่านอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน (แม่น้ำคง)เขตรัฐคะยา สหภาพเมียนม่าร์ มีความยาวประมาณ 180 กิโลเมตร ท้องน้ำมีลักษณะเป็นกรวด ทราย ฤดูแล้งน้ำลึกประมาณ 1 เมตร ที่สามารถล่องแพเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงจะสามารถชมทัศนียภาพที่สวยงามของธรรมชาติและป่าเขา แต่อย่างไรก็ตาม โดยธรรมชาติของลำน้ำปาย บางช่วงบางฤดู ระดับน้ำไม่เท่ากัน ฤดูฝนน้ำจะไหลเชี่ยวมาก และน้ำจะเย็นตลอดทั้งปีการล่องแพจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น หรือบริษัททัวร์ที่ประกอบธุรกิจด้านนี้โดยตรงซึ่งสามารถติดต่อขอทราบข้อมูลได้ที่ชมรมธุรกิจท่องเที่ยวที่อำเภอปาย ชมรมมัคคุเทศก์เกสท์เฮ้าส์ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน เพื่อการเตรียมพร้อมต่อการล่องแพ ไม่ว่าจะเป็นแพยางหรือแพไม้ไผ่ ทั้งนี้ช่วงที่เหมาะสมต่อการล่องแพ คือเดือนตุลาคม-มีนาคม

อำเภอขุนยวม

❑ **วัดต่อแพ** เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่ที่บ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา ห่างจากตลาดขุนยวม 7 กิโลเมตร อยู่ฝั่งขวาของลำน้ำยวม มีวิหารขนาดใหญ่แบบพม่าที่วิจิตรสวยงามและมีเจดีย์ทรงมอญด้วย ตามประวัติเล่าว่าบริเวณนี้เคยเป็นที่พักและรวมไม้ซุง นักต่อแพได้พร้อมใจกันสร้างวัดขึ้นแล้วให้ชื่อว่า "วัดต่อแพ" นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถชมผ้าม่านโบราณมีอายุมากกว่า 100 ปี ประดับด้วยพลอยหลากสี

❑ **ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอขุนยวม** ตั้งอยู่บริเวณตรงข้ามวัดม่วยต่อตามทางหลวงหมายเลข 108 หลักกิโลเมตรที่ 200 เป็นศูนย์รวมศิลปหัตถกรรมของชาวไทยใหญ่และชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ ตลอดจนเครื่องมือของทหารญี่ปุ่นที่เดินทัพมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองด้วย เปิดวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.00-16.00 น.

❑ **ทุ่งบัวตองดอยแม่อูคอ** อยู่เขตบ้านแม่สุรินทร์ ตำบลยวมน้อย มีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณประมาณ 1,000 ไร่ อยู่ในโครงการพัฒนาป่าไม้ที่สูง หน่วยที่ 5 กองอนุรักษ์ฯ ดอกบัวตองในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ต้นเดือนธันวาคม จะบานเหลืองสะพรั่งทั้งภูเขามีความสวยงามมาก

❑ **อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์** ครอบคลุม เขตอำเภอขุนยวมและอำเภอเมือง มีเนื้อที่ 247,875 ไร่ ประกาศ เป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2524 มีจุดเด่นที่น่าสนใจ ดังนี้

❑ **ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์** ตั้งอยู่ในเขต อำเภอเมือง

❑ **โครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า-รักษาพันธุ์ไม้** เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถประกอบด้วยกรงเพาะเลี้ยงและอนุบาลสัตว์ป่า พันธุ์ไม้ประจำถิ่นและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจด้วย

❑ **น้ำตกแม่สุรินทร์** อยู่ในเขตบ้านแม่สุรินทร์ ตำบลแม่ยวมน้อย อำเภอขุนยวม การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 108 ถึง อำเภอขุนยวม และเข้าไปน้ำตกแม่สุรินทร์ ประมาณ 50 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามมาก น้ำตกจากหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตร

❑ **ยอดดอยปุย** อยู่ในเขตบ้านห้วยฮี้ ตำบลห้วยปูลิง เป็นยอดเขาที่สูง 1.752 เมตร มีลักษณะเป็นลานกว้างลดหลั่นกันเป็นชั้น

❑ **หนองเขียว** มีลักษณะเป็นพื้นราบบนสันเขาและมีแอ่งน้ำขนาดใหญ่ตามธรรมชาติ มีหญ้าปกคลุมเต็มพื้นที่ เดินทางจากน้ำตกแม่สุรินทร์ไปหนองเขียวประมาณ 12 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังใช้ได้เฉพาะฤดูแล้งเท่านั้น

อุทยานฯ มีบริการบ้านพักและอนุญาตให้นำเต้นท์ไปตั้งค่ายพักแรมได้โดยมีรายละเอียดที่กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ โทร. 579-0529, 579-4842 หรือที่ทำการอุทยานแห่งชาติ น้ำตกแม่สุรินทร์ ตู้ ป.ณ. 18 อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58000

❑ **น้ำตกแม่อูคอ** อยู่บริเวณดอยแม่อูคอ ใกล้ทุ่งบัวตอง เป็นน้ำตกชั้นเดียวสูงประมาณ 30 เมตร ตกจากร่องหินขนาดใหญ่ ตอนกลางของสายน้ำ มีร่องหินกว้างสามารถเดินเข้าไป ชมม่านน้ำตกได้

❑ **บ่อน้ำร้อนหนองแห้ง** อยู่เขตบ้านหนองแห้ง ตำบลเมืองปอน ห่างจากอำเภอประมาณ 25 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 108 (ขุนยวม-แม่ลาน้อย) แยกซ้ายบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 174 ข้างโรงเรียนบ้านหนองแห้งตรงเข้าไป 1 กิโลเมตร (เป็นทางลูกรัง)

อำเภอแม่ลาน้อย

❑ **ถ้ำแม่หุ** อยู่เขตบ้านป่าหมาก ตำบลแม่ลาน้อย จากอำเภอไปทางทิศตะวันออก 7 กิโลเมตร แยกจากทางหลวงหมายเลข 108 ทางเข้าเหมืองแร่ เอส.พี.ไมน์นิ่ง ถ้ำลึกประมาณ 15 เมตร มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามมาก

❑ **บ่อน้ำร้อนแม่หุ** อยู่ในเขตตำบลแม่ลาน้อย ติดกับเหมืองแร่ เอส.พี.ไมน์นิ่ง ฝั่งห้วยแม่หุเป็นบ่อน้ำร้อนที่มีความร้อนสูงต้มไข่ให้สุกได้

❑ **น้ำตกดาวดึงส์** อยู่ในเขตบ้านทุ่งรวงทอง ตำบลแม่ลาน้อย ห่างอำเภอ 6 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่ง

❑ **หมู่บ้านละว้า (ลัวะ)** ห่างจากอำเภอ 32 กิโลเมตร บ้านแม่ละอูบ ตำบลห้วยห้อมเป็นหมู่บ้านเขตติดต่อระหว่างอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอแม่สะเรียง มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากชาวไทยภูเขาเผ่าอื่น ๆ และโดยที่ตั้งอยู่บนดอยสูง มีทิวทัศน์ที่สวยงาม การคมนาคมสะดวก

❑ **บ้านกะเหรี่ยงห้วยห้อม** ห่างจากบ้านละอูบ ประมาณ 4 กิโลเมตร ราษฎรเคร่งครัดในศาสนาและสุภาพอ่อนโยน เป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาชาวเขา ราษฎรได้รับการพัฒนาให้ทำผ้าจาก ขนแกะ ปลูกไม้ผลเมืองหนาว เป็นหมู่บ้านตัวอย่างของชาวเขาโดยทั่วไป

❑ **บ้านกะเหรี่ยงแม่สะกั๊วะ** อยู่ในเขตตำบลท่าผาปุ้ม ห่างจากอำเภอ 13 กิโลเมตร ปลูกบ้านเรือนตามเชิงเขา ฤดูแล้งเห็นดอกไม้ป่าเป็นสีส้ม สวยงาม มีแหล่งน้ำตกใกล้หมู่บ้าน ใช้เป็นที่พักผ่อนได้เป็นอย่างดี ราษฎรหมู่บ้านนี้รักษาธรรมชาติ และวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้มาก

อำเภอแม่สะเรียง

❑ **วัดกิตติวงศ์** ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลแม่สะเรียง เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่พระครูกิตตินำมาจากวัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่ และมีคัมภีร์โบราณ ค้นพบในถ้ำผาแดงริมฝั่งแม่น้ำสาละวิน เมื่อ พ.ศ. 2511 จารึกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของล้านนากับพม่า

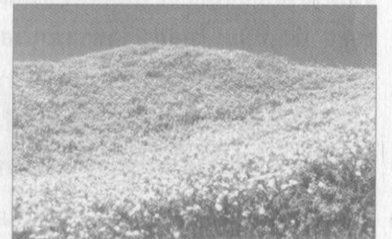
❑ **วัดจองสูง หรือ วัดอุทยารมณ์** ตั้งอยู่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง สร้างเมื่อ พ.ศ. 2381 เดิมมีเจ้าอาวาสเป็นไทยใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2431 ถูกไฟไหม้ และได้บูรณะขึ้นใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2439 ภายในวัดมีเจดีย์ทรงมอญเก่าแก่กว่า 100 ปี อยู่ 3 องค์ เจดีย์ด้านตะวันตกสร้างเมื่อต้นรัชกาลที่ 6 องค์กลางสร้างเมื่อใดไม่ปรากฏ เชื่อว่า เป็นที่ประดิษฐานพระธาตุ ส่วนองค์ด้านตะวันออก เป็นเจดีย์ 7 ยอด

❑ **วัดศรีบุญเรือง** ตั้งอยู่ใกล้กับวัดจองสูง มีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ โบสถ์รูปทรงพม่า ซึ่งฉลุลวดลายสวยงาม

❑ **วัดแสนทอง** ตั้งอยู่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง มีสิ่งสำคัญ คือ พระแสนทอง พระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ศิลปะเชียงแสนที่งดงามมากองค์หนึ่ง และวัดนี้ยังมีพระพุทธสิหิงค์ ชาวบ้านเรียกว่า "พระเพชร" หรือ "พระสิงห์หนึ่ง" เป็นที่เคารพสักการะของ ชาวเมือง ผู้สนใจจะติดต่อพระภิกษุในวัดเพื่อขอชมได้

❑ **วัดจอมทอง** ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอ 1 กิโลเมตร ตามเส้นทางแม่สะเรียง-สบเมย แยกซ้ายมือบริเวณสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นทางลูกรังขึ้นภูเขา

❑ **ทุ่งดอกบัวตองแม่เหาะ** อยู่ริมทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 108 ตรงหลักกิโลเมตรที่ 84 เขตตำบลแม่เหาะ เป็นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา มีภูมิประเทศ ที่งดงามและทุ่งบัวตองจะบานสะพรั่งในเดือนตุลาคม-ธันวาคม

❑ **บ้านกะเหรี่ยงพะมะลอ** อยู่ในเขตตำบลบ้านกาศ ห่างจากตลาดแม่สะเรียง 3 กิโลเมตร ชาวบ้านมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจ มีการทอผ้าและทำสิ่งประดิษฐ์ของเผ่าไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวด้วย

❑ **พระธาตุจอมมอญ** อยู่ที่หมู่ 9 ตำบลบ้านกาศ เป็นปูชนียสถานเจดีย์เก่าแก่ถือกันว่าเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์และมีงานฉลองในเดือนกรกฎาคมของทุกปี

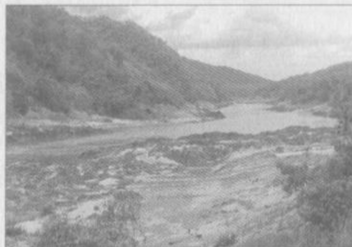
❑ **ถ้ำเจ้า** อยู่ที่หมู่ 2 ตำบลบ้านกาศ ห่างจากอำเภอประมาณ 4 กิโลเมตร ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานอยู่

❑ **อุทยานแห่งชาติสาละวิน** ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสาละวิน ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับเมียนม่าร์ ครอบคลุมพื้นที่บริเวณป่าแม่ยวมฝั่งขวาและป่าสาละวิน ในท้องที่ตำบลเสาหิน ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง และตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย มีพื้นที่ประมาณ 721.52 ตารางกิโลเมตร หรือ 450,950 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2537

การเดินทางมีรถโดยสารสายอำเภอแม่สะเรียง-บ้านสามแลบ บริการหรือเช่ารถจากอำเภอแม่สะเรียงไปยังบ้านแม่สามแลบ ระยะทาง 46 กิโลเมตร จากนั้นล่องเรือจากบ้านแม่สามแลบไปตามแม่น้ำสาละวิน ประมาณครึ่งชั่วโมง โดยเรือของชาวบ้านราคาเหมาลำจากที่ทำการอุทยานฯ จะเห็นทิวทัศน์ของลำน้ำสาละวินและฝั่งพม่าได้ และหน้าที่ทำการอุทยานฯ มีหาดทรายสีขาวละเอียดสวยงาม ถัดไปทางทิศเหนือจะเป็นบ้านท่าตาฝั่ง มีหาดทรายสวยอีกแห่งหนึ่งเรียกว่า "หากแท่นแก้ว" และยังมีทรัพยากรที่สำคัญและมีค่าอันได้แก่ พันธุ์ไม้ป่า เป็นไม้สัก ไม้แดง ไม้เต็ง และสัตว์ป่านานาชนิด

ขณะนี้ทางอุทยานฯ ยังไม่มีบริการบ้านพักและสิ่งอำนวยความสะดวก หากประสงค์จะตั้งเต้นท์พักแรม สามารถติดต่อได้ที่อุทยานฯ โดยตรง หรือติดต่อไปที่อุทยานแห่งชาติสาละวิน ตู้ ป.ณ. 6 ปท.แม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110

อำเภอสบเมย

❑ **แม่สามแลบ** เป็นชื่อหมู่บ้าน ตั้งอยู่ริมแม่น้ำสาละวิน หรือแม่น้ำคง อยู่ในเขตตำบล แม่สามแลบ ห่างจากตัวอำเภอสบเมย 62 กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข 1086 เป็นที่นิยมไปล่องเรือตามลำน้ำสาละวิน ฝั่งตรงข้ามเป็นเขตพม่า บางช่วงมีหาดทรายขาวสะอาด ช่วงที่ล่องเรือ คือ ช่วงแม่สามแลบถึงสบเมย ซึ่งเป็นจุดที่แม่น้ำเมยไหลมาบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน และช่วงแม่สามแลบ ถึงอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

❑ **บ้านแม่ลามาหลวง** หมู่บ้านสวยงาม อยู่เขตตำบลสบเมย เป็นหมู่บ้านชาวเขาที่ตั้งอยู่กลางหุบเขา จากที่ตั้งอำเภอสบเมยถึงหมู่บ้าน 32 กิโลเมตร เป็นทางรถยนต์ 27 กิโลเมตร และทางเดินเท้า 5 กิโลเมตร

❑ **อุทยานแห่งชาติแม่เงา** อยู่ห่างจากอ.สบเมย ประมาณ 15 กม. ติดกับจังหวัดตาก เป็นอุทยานแห่งชาติครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 257,650 ไร่ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดตากอยู่ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน 181,000 ไร่ ลักษณะพื้นที่สูงชัน มียอดเขาสูง เช่น ดอยปุยหลวง, ดอยเชอเทอลู่, ดอยคุยหลวง มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำเงา, แม่น้ำยวม, แม่น้ำริด, แม่น้ำโขง

❑ **ล่องแก่งแม่เงา** บ้านแม่เงา ตำบลแม่สวด เป็นที่เหมาะสำหรับล่องแพเพื่อผจญภัยอย่างแท้จริง สภาพสองฝั่งเป็นธรรมชาติที่คงสภาพที่ดีเยี่ยม นอกจากนี้ยังเหมาะที่จะตกปลาด้วย ระยะทางจากอำเภอทั้งทางรถยนต์และทางน้ำถึงบ้านสบอุมโต๊ะ 35 กิโลเมตร

❑ **น้ำตกแม่ริด** อยู่ในเขตหมู่ที่ 1 ตำบลกองก๋อย เป็นน้ำตกขนาดกลาง ที่ยังคงสภาพธรรมชาติไว้ครบถ้วน มีน้ำไหลตลอดปี ระยะทาง 58 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์และเดินเท้า 3 กิโลเมตร

อาหารการกิน

ร้านอาหารในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

1. ร้านไข่มุก	71 ถ.ขุนลุมประพาส	โทร. 612092, 612385
2. ร้านใบเฟิร์น	87 ถ.ขุนลุมประพาส	โทร. 611374
3. ใบหยกชาเลท์	90 ถ.ขุนลุมประพาส	โทร. 611486, 611536
4. ร้านนครปฐม	ถ.ขุนลุมประพาส	โทร. 611439
5. ร้านน้องปอม	64 ถ.ขุนลุมประพาส	โทร. 611457, 611719
6. ร้านไผ่เงิน	70 ถ.สิงหนาถบำรุง	โทร. 611013
7. โจ๊กเสวย	ตลาดสดเทศบาล	โทร. 611020, 611688
8. ริมน้ำกลางดอยรีสอร์ท	บ้านห้วยเดื่อ	โทร. 611159
9. แม่ฮ่องสอนรีสอร์ท	24 บ้านห้วยเดื่อ	โทร. 01-2243439, 613137-9
10. ร้านลาบเป็ดอีสาน	14 ถ.มรรคสันติ	โทร. 611777
11. ร้านเลคไซด์บาร์ แอนด์ เรสเตอร์รอง	2/3 ถ.ขุนลุมประพาส ซอย 3	โทร. 611779
12. ครัวทิพย์	23/1 ถ.ประดิษฐ์จองคำ	โทร. 620553
13. ครัวลักกี้	5 ถ.สิงหนาทบำรุง	โทร. 620656
14. ร้านหมูกะทะลุงหยาง	ถ.อ้อมเมือง	โทร. 613100
15. ร้านภูตะวัน	ตรงข้ามขนส่งจังหวัด	โทร. 01-9930763
16. ร้านครัวป้าจุก	31 หมู่ 8 ต.ปางหมู	โทร. 613237
17. ร้านบะหมี่สหชัย	ถ.ขุนลุมประพาส	โทร. 612007
18. ร้านกาดคำเบเกอรี่	17/3 ถ.ผดุงม่วงต่อ	โทร. 620161
19. ร้านจีจี้		โทร. 612522
20. ห้องอาหารสักทอง (สนามบิน)		โทร. 611820
21. ห้องอาหารกาดคำพลาซ่า		โทร. 611512
22. ข้าวซอยป้านูญ		โทร. 612384
23. ร้านป้าติ๋ม		โทร. 620205
24. บะหมี่นายมัง		โทร. 611439
25. ร้านมีนา (โต้รุ่ง)		โทร. 611731
26. ข้าวมันไก่เจ้แอ๋ว		โทร. 611206
27. ร้านดอกคูณ		โทร. 612453
28. บ้านไทย (ขนมจีนปักษ์ใต้)		โทร. 611833

29. ลานเป็ดชายทุ่ง ต.ผาบ่อง
30. บ่อปลา ต.ผาบ่อง
31. ร้านเฮือนยายขิ่น โทร. 611979

ของที่ระลึก

ของที่ระลึกจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีทั้งอัญมณี ไม้แกะสลัก ตลอดจนผลิตภัณฑ์ สินค้าพื้นเมืองต่าง ๆ เช่น ใบชา หมวกชาวไต (ชาวไทยใหญ่เรียกว่า "กุ๊ป") ซึ่งมีลักษณะเป็น หมวกปีกกว้างใบกลม ตรงกลางยอดแหลมเหมือนเจดีย์ มู่ลี่ทำจากไม้ไผ่ เสื่อทอไทยใหญ่ ผ้าซิ่นไหมลายฝีมือพม่า อัญมณี เช่น ทับทิม หยก และเครื่องใช้ประเภทเสื่อ ผ้าฝีมือกะเหรี่ยง ประเภทของขบเคี้ยว เช่น แป๊ะหล่อ เป็นต้น จะมีร้านจำหน่ายรวมทั้งร้านของศูนย์ศิลปาชีพพิเศษกระจายอยู่บริเวณใจกลางเมือง สามารถเลือกชมและซื้อได้ในราคาที่เหมาะสม

งานกิจกรรมและประเพณี

❑ **งานเมืองสามหมอก** จัดขึ้นทุกปี ระหว่างวันที่ 10-18 กุมภาพันธ์ โดยมีการออกร้านจากทั้งหน่วยราชการ เอกชน และองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงมหรสพรื่นเริงเพื่อประชาชน ในท้องถิ่นได้เพลิดเพลินกับกิจกรรมต่าง ๆ ในงานมีการแสดงของชาวเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่น่าสนใจยิ่ง

❑ **งานเทศกาลชิมชาบ้านรักไทย** จัดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ บริเวณหมู่บ้านรักไทย หมู่ 6 ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง หมู่บ้านรักไทยเป็นหมู่บ้านชายแดน ราษฎรมีอาชีพปลูกชาเป็นหลัก มีนักท่องเที่ยวเดินทางขึ้นไปเที่ยวเป็นจำนวนมาก การจัดงานเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้ปลูกชาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ในงานมีการขี่ม้ารอบหมู่บ้านเที่ยวชมธรรมชาติ ชิมชาชั้นดี ชมการแสดงจากชาวจีนยูนนาน และการละเล่นพื้นบ้าน รวมทั้งสามารถรับประทาน อาหารจีนยูนนาน รสเลิศได้ด้วย

❑ **ประเพณีปอยส่างลอง หรือประเพณีบรรพชาสามเณร** ตามประเพณีชาวไทยใหญ่ ซึ่งถือว่าได้กุศลแรงกว่าการอุปสมบทพระภิกษุ จึงจัดอย่างยิ่งใหญ่ ช่วงเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม เด็กที่จะบรรพชาเรียกว่า "ส่างลอง" จะโกนผมแต่ไม่โกนคิ้ว (พระภิกษุพม่าไม่โกน คิ้ว) แล้วแต่งกายประดับประดาด้วยเครื่องประดับอันมีค่า เช่น สวมสร้อย กำไล แหวน และใช้ผ้าโพกศรีษะแบบพม่า สวมถุงเท้ายาว นุ่งโสร่ง ทาแป้งขาว เขียนคิ้วทาปาก ทั้งนี้เชื่อกันว่าพระพุทธเจ้ามีฐานะเป็นกษัตริย์ยังสละกิเลสได้ การประดับประดาแสดงว่ามีฐานะดีก็สละกิเลสไปบวชได้เช่นกัน ถ้าไม่มีม้าก็จะขี่คอคน ซึ่งเรียกว่า "พี่เลี้ยง" หรือ "ตะแปส่างลอง" แห่ไปตามถนนสายต่าง ๆ มีกลดทอง หรือ "ทีคำ" แบบพม่ากั้นกันแดด

ปัจจุบัน ประเพณีนี้กำหนดให้เป็นการบรรพชาแบบสามัคคี คือ จัดการบรรพชาส่างลองจำนวนมาก ในคราวเดียวกันในช่วงต้นเดือนเมษายนของทุกปี ทำให้ประเพณีปอยส่างลองจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความยิ่งใหญ่และงดงามเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว

❑ **ประเพณีออกพรรษา หรือ งานปอยเหลินสิบเอ็ด** เป็นประเพณีที่มีความสำคัญมากสำหรับชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเดือน 11 ระหว่าง ขึ้น 13-14 ค่ำ จะมีงานตลาดนัดขายของกันทั้งวันทั้งคืน ประชาชนจะไปซื้ออาหารและสิ่งของต่าง ๆ สำหรับไปทำบุญที่วัดในวันขึ้น 15 ค่ำ พอรุ่งเช้าของวันขึ้น 15 ค่ำ จะตักบาตรเทโวที่วัดพระธาตุดอยกองมูและเดินลงมาสู่วัดม่วยต่อซึ่งอยู่บริเวณเชิงเขา พระภิกษุสามเณรและประชาชนนับร้อยพันจะเรียงรายสองข้างทาง เพื่อทำบุญตักบาตร เป็นภาพที่งดงามยิ่ง ตอนกลางคืนตามบ้านเรือนและวัดต่าง ๆ จะมีการจุดประทีปโคมไฟสว่างไสว มีการแห่ "จองพารา" หรือ "ปราสาทรับเสด็จพระพุทธเจ้า" ซึ่งตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงาม มีการแสดงการละเล่นพื้นเมืองและมหรสพต่าง ๆ และ "หลู่เตนเห็ง" หรือการแห่เทียนพันเล่มด้วย

❑ **งานประเพณีลอยกระทง** ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนยี่ หรือทางเหนือเรียกว่า "ยี่เป็ง" โดยประชาชนจะทำกระทงเล็ก ๆ ไปลอยตามแม่น้ำ มีการประกวดกระทงใหญ่ที่หนองจองคำมีมหรสพรื่นเริง ตามบ้านเรือนจุดประทีปโคมไฟสว่างไสว นอกจากนี้ยังมีการลอยกระทงสวรรค์ คือนำกระทงที่จุดประทีปโคมไฟผูกติดกับลูกโป่งลอยขึ้น ไปในอากาศแลดูสว่างไสวไปทั่วกล่าวกันว่าการลอยกระทงสวรรค์นี้มีขึ้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นแห่งแรก

❑ **งานเทศกาลดอกบัวตอง** ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนธันวาคม ทุก ๆ ปี บริเวณดอยแม่อูคอ จะมีดอกบัวตองบานเหลืองอร่ามทั่วบริเวณขุนเขา อำเภอขุนยวม จะจัดเทศกาลให้นักท่องเที่ยวขึ้นไปชมตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน ถึง 10 ธันวาคม โดยทางอำเภอจะจัดเตรียมเต้นท์ที่พักให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการจะค้างคืนบริเวณดอยแม่อูคอ และยังมีอาหาร เครื่องดื่ม บริการ นักท่องเที่ยวด้วย ติดต่อจองเต้นท์พักบนดอยแม่อูคอ ณ ที่ว่าการ อ.ขุนยวม โทร. 0 5369 1104

การละเล่นพื้นเมือง

การละเล่นพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยใหญ่ที่น่าสนใจ ได้แก่

1. ก้า เป็นการฟ้อน เรียกว่าฟ้อนไต (ฟ้อนเงี้ยว) ลีลาการร่ายรำเร็วกว่า ฟ้อนเล็บ หรือฟ้อนเทียนของชาวเชียงใหม่ เครื่องประโคมส่วนใหญ่เป็นเครื่องตี เช่น กลองก้นยาว ฆ้อง ฉาบ

2. รำโต เป็นการละเล่นคล้ายเชิดสิงโตจีน ปกติถ้าจะเล่นก็เมื่อมีงานหรือเทศกาลงานฉลองต่าง ๆ เช่น ต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง

3. ก้าแลว หรือ ฟ้อนดาบ ดาบเป็นอาวุธประจำตัวชาวไทยใหญ่ จึงมีการฝึกสอนกันมาแต่โบราณเกี่ยวกับการฟ้อนและการใช้ดาบ เพลงดาบมีลวดลายและลีลาที่น่าดูเป็นอย่างมาก

4. กิ่งกะหล่าหรือรำกินรี เป็นการฟ้อนรูปสัตว์ต่าง ๆ ได้แก่ การฟ้อนนก ฟ้อนปลา ฟ้อนผีเสื้อยักษ์ ฟ้อนม้า ในการฟ้อนจะมีการประดิษฐ์รูปสัตว์ต่าง ๆ แล้วสวมทับคนฟ้อน

5. จ๊าดไต การละเล่นประเภทละครหรือลิเกร้องกลอนภาษาไทยใหญ่ เรื่องที่แสดงส่วนมากมาจากชาดกหรือตำนานทางพุทธศาสนา

ชาวพื้นเมืองและชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย ชนพื้นเมืองหลายเผ่า ซึ่งมีประเพณีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ประกอบทั้งการคมนาคมยังล้าหลังอยู่ ความเจริญต่าง ๆ เข้าไปไม่ถึง จึงยังคงความ เป็นเอกลักษณ์ในขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาพูดของแต่ละเผ่าเอาไว้ได้มากกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย

ชาวพื้นเมืองและชาวไทยภูเขาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีดังนี้

1. **ไทยใหญ่** เป็นชาวพื้นเมืองที่อพยพมาจากเมืองต่าง ๆ ในเขตรัฐฉานของพม่าแต่งกายชายนุ่งกางเกงจีน ใส่เสื้อแขนกระบอกแบบพม่า ผู้หญิงแต่งกายเหมือนหญิงพม่านุ่งผ้าซิ่นสีต่าง ๆ ใส่เสื้อทรงกระบอก ตัวสั้นแค่เอว ด้านหน้ากลัดกระดุมเฉียงซ้ายหรือขวา เกล้าผมทรงสูงทำ เป็นมวยไว้ด้านหลัง แล้วใช้หวีประดับมุกหรือหวีทองคำเสียบปักที่ผม ภาษาไทยโบราณ เคร่งในศาสนามาก วันพระจะหยุดการประกอบอาชีพและกิจวัตรประจำวันแล้วไปวัด ศิลปหัตถกรรม และการรื่นเริงส่วนมากเลียนแบบจากพม่า

2. **แม้วขาว และ แม้วลาย** รูปร่างหน้าตาคล้ายคนจีน การแต่งกาย ชายนุ่งกางเกง จีนครึ่งแข้งสีดำ สวมเสื้อแขนกระบอก ใส่หมวกจีนกลม ๆ แม้วลาย ผู้หญิงนุ่งกระโปรงสั้นแค่เข่า จีบเป็นวงกลมรอบตัว ใส่เสื้อป้ายแบบจีนใช้ผ้าโพกหัว แต่แม้วขาวผู้หญิงจะนุ่งกางเกงขายาว ภาษาที่พูด และเขียนคล้ายภาษาจีน

3. **ยางกะเลอ หรือ กระเหรี่ยงแดง** การแต่งกาย ชายนุ่งกางเกงจีน ใส่เสื้อทรงกระบอกยาวถึงก้น หญิงสวมเสื้อกระโปรงติดกัน ไม่มีแขน สีขาวยาวถึงข้อเท้า ตัวหลวม ๆ โดยมีประเพณีว่าเสื้อผ้าหญิงสาวจะมีรอยฉีกขาดไม่ได้ หากมีถือว่าไม่ใช่สาวบริสุทธิ์ หญิงที่มีครอบครัวแล้วจะเปลี่ยนเป็นนุ่งซิ่นสีต่าง ๆ ส่วนมากนับถือศาสนาคริสต์และนับถือผีประจำเผ่า

4. **มูเซอแดง** การแต่งกาย หญิงสวมเสื้อผ้าแบบผู้หญิงไทยใหญ่ นุ่งผ้าซิ่นสีแดงชายพกไว้ซ้ายมือยาวถึงข้อเท้า ไว้ผมมวย ชายแต่งกายแบบชาวไทยใหญ่ เสื้อสั้นแค่เอว

5. **มูเซอดำ** การแต่งกาย ชายนุ่งกางเกงดำ ใส่เสื้อแขนกระบอกสั้นแค่เอว หญิงนุ่ง กางเกงดำ ใส่เสื้อแขนกระบอกผ่าอกตัวยาวถึงสะโพก โกนหัวไว้หางจุก ชาวพื้นเมืองเผ่านี้มีนิสัยมุทะลุดุดันกว่าทุกเผ่า

6. **ลัวะ** การแต่งกาย ชายสวมเสื้อกางเกงแบบชาวไทยใหญ่ ใช้ผ้าสีโพกศีรษะ หญิง นุ่งผ้าซิ่นสั้นไม่เลือกสี เสื้อแบบพม่าปล่อยชายยาวมีมากในเขตอำเภอแม่สะเรียงและอำเภอขุนยวม

การเดินทางสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยเครื่องบิน

บริษัท การบินไทย บริการเที่ยวบินระหว่าง เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน ทุกวัน ๆ ละ 3 เที่ยว รายละเอียดเพิ่มเติมและสำรองที่นั่ง ติดต่อได้ที่ บริษัท การบินไทย

อัตราค่าโดยสาร

กรุงเทพฯ-เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	3,145 บาท
กรุงเทพฯ-เชียงใหม่	2,275 บาท
เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	870 บาท

การสำรองที่นั่งและสอบถามรายละเอียด บริษัท การบินไทย จำกัด

กรุงเทพฯ	เลขที่ 6 ถ.หลานหลวง โทร. 0-2280-0070, 0-2280-0080, 0-2280-0090
แม่ฮ่องสอน	เลขที่ 71 ถ.สิงหนาถบำรุง โทร. 0-5361-2220
เชียงใหม่	เลขที่ 240 ถ.พระปกเกล้า โทร. 0-5321-1044-7

การเดินทางสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรถประจำทาง

เส้นทางสายเชียงใหม่-แม่สะเรียง-แม่ฮ่องสอน

รถออกจากสถานีขนส่งอาเขต วันละประมาณ 5 เที่ยว

รถธรรมดา	08.00 น./20.00 น./21.00 น.
	13.30 น. (ถึงเฉพาะขุนยวม)
	15.30 น. (ถึงเฉพาะแม่สะเรียง)
รถปรับอากาศ	06.30 น./11.00 น./21.00 น.

อัตราค่าโดยสาร

	รถธรรมดา	รถปรับอากาศ
เชียงใหม่-ฮอด	39	70
เชียงใหม่-แม่สะเรียง	78	140
เชียงใหม่-ขุนยวม	117	210
เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	145	261

เส้นทางสายเชียงใหม่-ปาย-แม่ฮ่องสอน

รถออกจากขนส่งอาเขตเชียงใหม่ วันละ 5 เที่ยว

รถธรรมดา	07.00 น./09.00 น./10.30 น./12.30 น.
รถธรรมดา	16.00 น. (ถึงเฉพาะ อ.ปาย)

อัตราค่าโดยสาร

	รถธรรมดา	รถปรับอากาศ
เชียงใหม่-ปาย	60	84
เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	105	147

หมายเหตุ *อัตราค่าโดยสารและเวลารถออก อาจเปลี่ยนแปลงได้ สามารถสอบถามข้อมูลได้ที่...*

- สถานีขนส่งอาเขต โทร. 0 5324 2664

- บริษัท เปรมประชา ขนส่ง จำกัด แม่ฮ่องสอน 0-5361-1318

- บริษัท เปรมประชา ขนส่ง จำกัด เชียงใหม่ 0-5324-4737

รายชื่อโรงแรมในเขต อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

รหัสไปรษณีย์ อ.เมือง 58000 รหัสโทรศัพท์ทางไกล 053

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
1. อิมพีเรียลธารา แม่ฮ่องสอน	149 หมู่ 8 ต.ปางหมู โทร. 611473, 611272 แฟกซ์. 611252, 611021-4	104	1,600-2,299	ร้านอาหาร คอฟฟี่ชอฟ ห้องประชุม สระว่ายน้ำ
2. ใบหยกชาเล่ย์	90 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 611486, 611536 แฟกซ์. 611533	40	1,111	ร้านอาหาร คอฟฟี่ชอฟ ห้องประชุม
3. เมธี	55 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 612141	36	150-450	ร้านอาหาร
4. แม่ฮ่องสอน เม้าท์เท่นอินน์	122 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 612283 แฟกซ์. 612284	69	950-1,350	ร้านอาหาร ห้องประชุม
5. รุคส์ฮอลิเดย์โฮเตล แอนด์ รีสอร์ท	114/5-7 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 611390, 612324-9 แฟกซ์. 611524	114	1,800-3,500	ร้านอาหาร คอฟฟี่ชอฟ ห้องประชุม สระว่ายน้ำ
6. แม่ฮ่องสอน ริเวอร์ไซด์	165 หมู่ 3 ต.ผาบ่อง โทร. 611504, 611406, 01-2441373 แฟกซ์. 612490	40	1,150-1,800	ร้านอาหาร สระว่ายน้ำ
7. พาโนรามา	51 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 611757-62 แฟกซ์. 611790	36	300-500	ร้านอาหาร
8. แม่ฮ่องสอนฮิลล์	106/2 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 612475	22	250-500	ร้านอาหาร
9. พาวิลเลี่ยน	131 หมู่ 8 ต.ปางหมู โทร. 612201	20	200-300	ร้านอาหาร
10. สยาม	23 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 612148, 611148	23	350	

รายชื่อรีสอร์ทในเขต อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

รหัสไปรษณีย์ อ.เมือง 58000 รหัสโทรศัพท์ทางไกล 053

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
1. โกลเด้นปายแอนด์สวีทรีสอร์ท	285 หมู่ 1 ต.ปางหมู โทร. 612265-66 แฟกซ์. 612265	60	950-1,200	ร้านอาหาร สระว่ายน้ำ
2. โกลเด้นท์ฮัทรีสอร์ท	253 หมู่ 11 ถ.มรรคสันติ โทร. 611544, 612306	32	350-1,000	
3. เฟิร์นริมธาร รีสอร์ท	64 หมู่ 10 ต.ผาบ่อง โทร. 613585, 07834497	22 หลัง	750	ร้านอาหาร สระว่ายน้ำ
4. บ้านแก้วรีสอร์ท	14/1 ถ.ปางล้อนิคม ต.จองคำ โทร. 613007	14	500-1,200	
5. แม่ฮ่องสอนรีสอร์ท	24 หมู่ 3 ต.ห้วยเดื่อ โทร. 613138-9 แฟกซ์. 612086 (เชียงใหม่ 053-252263)	22	700-1,200	ห้องอาหาร
6. แม่ฮ่องสอนฮิลล์รีสอร์ท	106/2 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 612475	22	250-500	
7. ริมน้ำกลางดอยรีสอร์ท	108 หมู่ 3 ต.ผาบ่อง โทร. 612142 แฟกซ์ 612086	39	450-750	ร้านอาหาร
8. ริมธารรีสอร์ท	18/4 ถ.นาหมากปิน-ทุ่งกองมู ต.ปางหมู โทร. 613404, 613069, 01-6172248	20	300-1,000	
9. สักสวยกลางดอย	321 หมู่ 1 ต.ปางหมู โทร. 611929	25	800	
10. สามหมอกวิลล่า	28/1 ต.ท่าโป่งแดง โทร. 611478	45	350-750	
11. ห้วยน้ำรินรีสอร์ท	64/3 ถ.นิเวศพิศาล ต.จองคำ โทร. 612886-7	25	500-5,000	
12. อิงดอยรีสอร์ท	109/1 ถ.ขุนลุมประพาส ต.ปางหมู โทร. 612074	12	250	
13. เดอะไดรีสอร์ท	153 บ้านทุ่งกองมู ต.ปางหมู โทร. 613964	10	600	-
14. ปางล้อวิลล่า	13/3 ซอย 4 ถ.ปางล้อนิคม ต.จองคำ โทร. 611572, 612190	11	200-400	

รายชื่อเกสท์เฮ้าส์ในเขต อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

รหัสไปรษณีย์ อ.เมือง 58000 รหัสโทรศัพท์ทางไกล 053

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
1. จองคำเกสท์เฮ้าส์	7 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ ต.จองคำ โทร. 01-9509702, 611420	10	100-200	
2. จอห์นนี่เฮ้าส์	5/2 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ ต.จองคำ โทร. 611667	8	100-300	
3. จีนเฮ้าส์	6/1 ถ.ประชาอุทิศ ต.จองคำ โทร. 611662 แฟกซ์. 612906	8	50-100	
4. จันทร์เกสท์เฮ้าส์	9 ซอยขัวแดง ต.จองคำ โทร. 620432	6	100	
5. โจเกสท์เฮ้าส์	3 ถ.ชำนาญสถิตย์ ต.จองคำ โทร. 612417	7	80-100-200	
6. ทานตะวันเกสท์เฮ้าส์	81 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 611364, 612352	5	250-300	
7. ที.เอ็น.เกสท์เฮ้าส์ & รีสอร์ท	107/18 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 620059, 620557, 613454 แฟกซ์. 620060	10	350-550	พัดลม, แอร์, ทีวี

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
8. นามะปินเฮ้าส์	24/1 หมู่ 11 บ.นามะปิน ต.ปางหมู โทร. 620314	9	200	
9. น้องโบ๊ตเกสท์เฮ้าส์	107/1 หมู่ 5 ต.ผาบ่อง โทร. 620560	9	300-400	
10. นิรันดร์เกสท์เฮ้าส์	44/1 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 611227	5	100	
11. ปรินส์เฮ้าส์	38 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ ต.จองคำ โทร. 611136	10	100	
12. ปิยะเกสท์เฮ้าส์	1/1 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 611260 แฟกซ์. 612308	14	600	แอร์, ทีวี
13. เพ็ญพรเกสท์เฮ้าส์	16/1 ถ.ผดุงม่วยต่อ ต.จองคำ โทร. 611577	10	250	
14. เฟรนด์เฮ้าส์	21 ถ.ประดิษฐ์จองคำ โทร. 620119	10	150-300	
15. มาลีรีสอร์ท	114/3 หมู่ 11 ต.ปางหมู โทร. 01-6027009	10	500	แอร์, ทีวี
16. แม่น้ำคอทเทจ	92/1 หมู่ 3 ต.ปางหมู โทร. 611495 แฟกซ์. 620230	6	400-500	
17. แม่ฮ่องสอนเกสท์เฮ้าส์	295 หมู่ 11 ต.ปางหมู โทร. 612510	13	150-500	
18. ริมหนองเกสท์เฮ้าส์	4/1 ถ.ชำนาญสถิตย์ ต.จองคำ โทร. 611052	6	100-500	
19. ริเวอร์ลอร์ด	48/1 ถ.ชำนาญสถิตย์ ต.จองคำ โทร. 01-9509702	6	200	
20. วิจิตรพรเฮ้าส์	54 ถ.ปางล้อนิคม ต.จองคำ โทร. 612163, 620418, 01-472823	10	400-600	

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
21. สบันงาเกสท์เฮ้าส์	23 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ โทร. 612280	8	100	
22. แสงทองฮัท	250 หมู่ 11 ต.ปางหมู โทร. 620680	8	200-1,000	
23. ศรีเวียงเกสท์เฮ้าส์	44 ถ.มรรคสันติ ต.จองคำ โทร. 01-9511078, 612425	10	100-300	
24. หนุ่ยแบล็กแพ็คเกอร์ลอร์ด	152/1 ถ.มรรคสันติ ต.จองคำ	5	100	
25. หยกเกสท์เฮ้าส์	14 ถ.ศิริมงคล ต.จองคำ โทร. 611532, 01-8828594	9	200-300	พัดลม, แอร์, ทีวี

รายชื่อโรงแรมในเขต อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

รหัสไปรษณีย์ อ.แม่สะเรียง 58110 รหัสโทรศัพท์ทางไกล 053

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
1. กมลสรโฮเต็ล	283 ถ.แม่สะเรียง ต.แม่สะเรียง โทร. 681623, 681524 แฟกซ์. 681204	24	400	
2. ชีวิวเกสท์เฮ้าส์	149/1 ต.แม่คง โทร. 681556, 681154	13	100-150	
3. มิตรอารีย์	158 ถ.แม่สะเรียง ต.แม่สะเรียง โทร. 681110, 681279	50	120-600	
4. มิตรอารีย์เกสท์เฮ้าส์	34 ถ.เวียงใหม่ ต.แม่สะเรียง โทร. 681109 แฟกซ์. 681280	105	120-350	

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
5. แม่สะเรียงเกสท์เฮ้าส์	1 ต.บ้านกาศ โทร. 681203	16	80-100	
6. แม่สะเรียงรีสอร์ท	183 หมู่ 1 ต.แม่สะเรียง	10	250	
7. ริเวอร์ไซด์เกสท์เฮ้าส์	85/1 ถ.แหล่งพานิช ต.บ้านกาศ โทร. 681188, 681353	12	60	
8. ริเวอร์เฮาส์	ถ.แหล่งพานิช ต.บ้านกาศ โทร. 621201		350-800	
9. เรืองธาราเกสท์เฮ้าส์	147 หมู่ 2 ต.บ้านกาศ ต.แม่สะเรียง โทร. 681107, 681509, 681633 แฟกซ์. 681634	14	200-600	
10. สาละวินอินน์	145/3 หมู่ 12 ต.แม่สะเรียง โทร. 681052	6	150	
11. เอกลักษณ์	77/2 ต.แม่สะเรียง โทร. 681426	13	120-350	

รายชื่อเกสท์เฮ้าส์และโรงแรมในเขต อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน

รหัสไปรษณีย์ อ.ขุนยวม 58140 รหัสโทรศัพท์ทางไกล 053

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
1. ต่อแพเกสท์เฮ้าส์	ต.ขุนยวม	8	400	
2. บ้านฝรั่งเกสท์เฮ้าส์	ต.ขุนยวม โทร. 622056, 622085	11	250-300	
3. บัวตองวิชั่นเฮ้าส์	92 หมู่ 2 ต.ขุนยวม โทร. 622037	13	300-600	
4. ปางทรายเกสท์เฮ้าส์	ต.ขุนยวม	5	500	

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
5. ปีกไม้เกสท์เฮ้าส์	256 ต.ขุนยวม โทร. 691061	5	60-250	
6. มิตรขุนยวม (โรงแรม)	115 ต.ขุนยวม โทร. 691057, 622181	25	100-400	
7. สวนศรีบัวตอง	ต.ขุนยวม	4	250	
8. สวนแม่อูคอ	ต.แม่อูคอ โทร. 691044	10	500-3,000	เต้นท์หลังละ 100 บาท
9. ฮอลิเดย์เกสท์เฮ้าส์	อ.ขุนยวม	5	100	

รายชื่อเกสท์เฮ้าส์และโรงแรมในเขต อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

รหัสไปรษณีย์ อ.ปาย 58130 รหัสโทรศัพท์ทางไกล 053

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
1. จันทร์เกสท์เฮ้าส์	86 หมู่ 4 ต.เวียงใต้	6	50-150	
2. ชาญเกสท์เฮ้าส์	86 หมู่ 4 ถ.เชียงใหม่-ปาย	10	100-350	
3. ชาญลอร์ด	51 หมู่ 5 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย โทร. 699162	9		
4. ชาลีเกสท์เฮ้าส์	96 หมู่ 3 ถ.เวียงปาย โทร. 699039	20	60-200	
5. เชสุวรรณ	13 หมู่ 4 ถ.รังสิยานนท์ โทร. 699274 แฟกซ์. 699274	4	250	ร้านอาหาร
6. ท่าปายสปาแค้มปิ้ง	84/1 หมู่ 2 ต.แม่ฮี้ โทร. 699695	15		
7. ดวงเกสท์เฮ้าส์	12 หมู่ 3 ถ.รังสิยานนท์ โทร. 699101	24	50-350	

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
8. นัญญาเกสท์เฮ้าส์	84 หมู่ 1 ถ.รังสิยานนท์ โทร. 699051	7	120-150	
9. บิ๊กเกสท์เฮ้าส์	70 หมู่ 1 ถ.รังสิยานนท์ โทร. 699080	9	100-150	
10. ปายรีสอร์ท	86 บ้านป่าขาม ต.เวียงใต้	6	120	
11. ปายคาบานา	14 หมู่ 5 ถ.ปาย-แม่ฮ่องสอน ต.แม่นาเติง	10		
12. ปายสแกนเดีย รีสอร์ท	147 หมู่ 2 ต.แม่ฮี้ โทร. 699189	16		
13. เมืองปายรีสอร์ท	94 หมู่ 4 ต.แม่นาเติง โทร. 270906 แฟกซ์. 272895	20	700	
14. ริมปายคอทเทจ	99 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699133, 699243	19	200-500	
15. โรงแรมวิวปาย	143 หมู่ 4 ต.เวียงใต้ โทร. 699174	30	300-500	
16. เวียงปาย	26 หมู่ 4 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้ โทร. 699149	15	100-150	
17. ฮัทอิงปายรีสอร์ท	29/2 หมู่ 2 ต.แม่นาเติง โทร. 699781	20		
18. เดอะเนเจอร์โฮม	83 หมู่ 1 ต.แม่ฮี้	6	40-150	
19. สวนดอยรีสอร์ท	84 หมู่ 1 ต.แม่ฮี้	6	150-250	
20. เดอะซันฮัท	28/1 หมู่ 1 ต.แม่ฮี้ โทร. 699730	9	80-300	
21. วิวพอร์ย บังกะโล	85 หมู่ 1 ต.เวียงใต้ โทร. 699379	9	60-100	
22. ริเวอร์วิวเกสเฮ้าส์	84 หมู่ ต.เวียงใต้ โทร. 699379	16	60-100	

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
23. แม่เย็นเฮ้าส์	85 หมู่ 1 บ้านแม่เย็น ต.แม่ฮี้ โทร. 699321	8	80-200	
24. สิบสองปันนา เกสท์เฮ้าส์	60 หมู่ 5 ต.เวียงเหนือ อ.เวียงปาย	5	150-250	
25. เดอะลิตเติ้ลเฮ้าส์	5/1 หมู่ 6 บ้านห้วยปู ต.เวียงเหนือ โทร. 699154	5	100-150	
26. วีเกสท์เฮ้าส์	หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699051	8	80-100	
27. โกลเด้นฮัท	107 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699949	14	100-200	
28. พี พี ออร์คิด	80 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699159	9	250	
29. ปาย ริเวอร์ ลอร์ด	หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 01-9804970	14	60-100	
30. ปายเกสท์เฮ้าส์	75 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699411	6	80	
31. ปีเตอร์ แอนด์ วันดี ฮัท	10/1 หมู่ 1 ต.แม่ฮี้	7	80	
32. ริเวอร์คอนเนอร์ เกสท์เฮ้าส์	94 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699049	8	80-350	
33. ฟาเมอร์ โฮม	76 หมู่ 1 ต.แม่ฮี้ โทร. 01-9612629	17	80-100	
34. พี เอส ริเวอร์ไซด์	115 หมู่ 4 ต.เวียงใต้	8	80-120	
35. บานานา เฮ้าส์	212/2 ต.เวียงใต้	7	200	
36. ริเวอร์ไซด์ เกสท์เฮ้าส์	111/1 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699942	14	80-150	
37. บ้านพักพ่อกำนัน	52 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699382	12	120	

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
38. ฟรุตการ์เด้นเกสท์เฮ้าส์	30 หมู่ 5 ต.เวียงใต้ โทร. 699125	8	80-100	
39. สปาเอ็กโซติก	86 หมู่ 2 ต.แม่ฮี้ โทร. 699462	7	500	
40. เบิ้มบังกะโล	153 หมู่ ต.เวียงใต้	8	80-100	
41. เมาเท่นบูลเกสท์เฮ้าส์	174 หมู่ 1 ต.เวียงใต้ โทร. 699125	10	80-150	
42. มิสเตอร์จันทร์เกสท์เฮ้าส์	68/6 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ โทร. 699554	12	80-200	

รายชื่อเกสท์เฮ้าส์และโรงแรมในเขต อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

รหัสไปรษณีย์ อ.ปางมะผ้า 58120 รหัสโทรศัพท์ทางไกล 053

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)	หมายเหตุ
1. เคฟลอร์ด	202/1 หมู่ 1 ต.สบป่อง โทร. 611504	15	60-500	มีห้องรวมอีก
2. จังเกิลเกสท์เฮ้าส์	200 หมู่ 1 ต.สบป่อง โทร. 617099	6	200-250	
3. ชาร์มมิ่งโฮม	20074 หมู่ 1 ต.สบป่อง	5 หลัง	250-800	
4. บ้านกาแฟรีสอร์ท	277 หมู่ 1 ต.สบป่อง โทร. 617081	5 หลัง	250-800	
5. ที-แรกซ์เฮ้าส์	295 ถ.แม่ฮ่องสอน-ปาย ต.สบป่อง โทร. 617054	10	250-350	สระว่ายน้ำ ร้านอาหาร
6. ลีซูลอร์ด	86/2 หมู่ 2 ต.สบป่อง			
7. ลางริเวอร์เกสท์เฮ้าส์	39/2 หมู่ 1 ต.ถ้ำลอด	9	200-300	
8. เลม่อนฮิลล์	123 ถ.แม่ฮ่องสอน-ปาย ต.สบป่อง โทร. 617039	10	150-500	
9. วายเดอเนสลอจ	47 หมู่ 7 ต.นาปู่ป้อม	5	100	
10. สบป่องริเวอร์อินน์	ถ.ปางมะผ้า-ปาย โทร. 617107	3	200-500	

รายชื่อบริษัทนำเที่ยวในแม่ฮ่องสอน

ที่ได้รับการจดทะเบียนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร	เลขที่ใบอนุญาต
อ.เมือง				
1. โกลเด้นร์ท ทัวร์	63/1 ขุนลุมประพาส	612504	-	-
2. จองคำเกสท์เฮ้าส์แอนด์ทัวร์	7 ถ.อุดมชาวนิเวศ	-	-	24-280
3. จอห์นนี่	5/1 ถ.อุดมชาวนิเวศ	611281	611332	24-279
4. จีนเฮ้าส์ทัวร์	6/1 ถ.ประชาอุทิศ	611662	-	24-306
5. ซิลเวอร์มูนทัวร์	42 ถ.สิงหนาถบำรุง	620488	620488	24-195
6. ซันฟลาวเวอร์คาเฟ่แอนด์ทัวร์	2/1 ถ.ขุนลุมประพาส	620263	620549	24-230
7. ดอนเอนเตอร์ไพรส์	63/5 ถ.ขุนลุมประพาส	612236	-	24-164
8. ดิสคัฟเวอรี่แม่ฮ่องสอน	52/11 ถ.ขุนลุมประพาส	611537	611537	24-282
9. ทอปริวทัวร์	5 ถ.สิงหนาถบำรุง	620654	620654	24-448
10. นอธสตาร์ทัวร์เซอร์วิส	172/1 หมู่ 1 ถ.แม่ฮ่องสอน-ปาย	620258	-	24-302

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร	เลขที่ใบอนุญาต
11. น้ำรินทัวร์	64/3 ถ.นิเวศพิศาล ต.จองคำ อ.เมือง	612856-7	-	
12. ปิยะทราเวล แอนด์ เซอร์วิส	1/1 ซ. 3 ถ.ขุนลุมประพาส	611260	612308	24-283
13. เผ่ทัวร์	39 ถ.นิเวสพิศาล	620539	620539	24-385
14. พี.เอส. ทัวร์ และรถเช่า	85 ถ.ขุนลุมประพาส	611147	-	24-285
15. ฟิวเจอร์ทัวร์	7/1 ถ.สิงหนาถบำรุง	-	-	24-380
16. เฟรนด์ทัวร์	21 ถ.ประดิษฐ์จองคำ	611647	-	24-330
17. แม่ฮ่องสอน เกสท์เฮ้าส์	295 ปางหมู อ.เมือง	612510	-	24-041
18. แม่ฮ่องสอน ทราเวลเอเจนซี่	18/1 ถ.สิงหนาถบำรุง	611621	611621	24-006
19. โรสการ์เดนท์ทัวร์	864 ถ.ขุนลุมประพาส	611577 611681	611681	24-004
20. ลักกี้ทราเวล เซนเตอร์	43/1 ถ.อุดมชาวนิเทศ	611875	611875	24-239
21. ศักดิ์ศริญ	88/3 ถ.ขุนลุมประพาส	612124	-	24-301
22. สวัสดีทัวร์ แม่ฮ่องสอน	85 ถ.ขุนลุมประพาส	612033	-	24-155
23. สามหมอกทัวร์	33/1 หมู่ 3 ต.ผาบ่อง	619084	611925	23-277
24. หจก.นอร์ทเทิร์น สตาร์รุ่งทิพย์	149 หมู่ 8 ถ.ขุนลุมประพาส	611483	-	20-025
25. ไหมไทยทัวร์	26 ถ.สิงหนาถบำรุง	620441	620441	24-337
26. ที.เอ็น. ทัวร์	107/18 ถ.ขุนลุมประพาส	620059 620557 613454	620060	24-231

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร	เลขที่ใบอนุญาต
27. ทัวร์เมิงไต	89 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ	611979	611979	23-0294
28. อะเมซิ่ง แม่ฮ่องสอน	ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน	01-6711805	620650	24-358
อ.ปางมะผ้า				
1. เขมรินทร์ การ์เด้นท์	123/3 หมู่ 1 อ.ปางมะผ้า	-	-	24-086
2. ไทรบอลเฮอริเทจ คอนเนคชั่น	15 หมู่ 1 ต.ถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า	-	-	24-136
อ.ปาย				
1. คาเรนทัวร์	5/1 หมู่ 4 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้	-	-	24-308
2. แคมป์ช้าง	5/3 หมู่ 1 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้	699024	-	24-182
3. จักรยานท่องเที่ยว	21 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้	699384	-	24-382
4. ดวงเทรคกิ้ง	5 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้	699101	-	24-162
5. นอธเทิร์น กรีน	28 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้	699385	699362	23-051
6. แบคแทรคซทัวร์ เทรคกิ้ง	67 ซ.1 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้	-	-	24-348
7. ปายกรีนทัวร์ จำกัด	13 หมู่ 4 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้	699111	699111	24-246
8. เพิ่มชัยเทรคกิ้ง	101/1 หมู่ 4 ถ.ราษฎรดำรง ต.เวียงใต้	-	-	24-397
9. ลีซูทัวร์ แอนด์ เทรคกิ้ง	5/2 หมู่ 4 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้	699297	-	24-392
10. รุ่งทัวร์	108 หมู่ 1 ต.เวียงใต้	-	-	24-0532

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร	เลขที่ใบอนุญาต
11. ไฮน์แลนด์ทัวร์	54 ซ.สุขาภิบาล หมู่ 3 ต.เวียงใต้	-	-	23-0243

สถานที่ราชการและเอกชนที่สำคัญ

ชื่อสถานที่	โทรศัพท์	โทรสาร
1. ศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สำนักงานจังหวัด)	612156, 612176	612123
2. ประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน	620692, 611808, 612952	611808
3. บริษัท การบินไทย จำกัด แม่ฮ่องสอน 71 ถ.สิงหนาถบำรุง	611299, 612022	612194
4. ท่าอากาศยาน แม่ฮ่องสอน ถ.นิเวศพิศาล	612057, 612097	611499
5. สถานีตำรวจภูธร จ.แม่ฮ่องสอน ถ.ขุนลุมประพาส	611239	611429
6. โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ ถ.สิงหนาถบำรุง	611378, 611398, 611488	611909
7. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถ.ขุนลุมประพาส	612079	611349
8. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.แม่ฮ่องสอน	612157, 612426	
9. ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ว่าการอำเภอเมือง (หลังเก่า) ถ.ขุนลุมประพาส	612982, 612983	612984
10. ตำรวจท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอน ถ.สิงหนาถบำรุง	611812, 611952	611813
11. อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน	611357, 611466	
12. อำเภอแม่สะเรียง	681232, 681220	
13. อำเภอขุนยวม	691108	691108
14. อำเภอปาย	699196, 699195	699196
15. อำเภอแม่ลาน้อย	699196, 689022	
16. อำเภอสบเมย	618077	
17. อำเภอปางมะผ้า	617158-9	617158
18. ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ ต.ปางหมู อ.เมือง	611711, 612620	
19. หอการค้าแม่ฮ่องสอน 63 ถ.ขุนลุมประพาส	620316	620316
20. สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอน 285 หมู่ 1 ต.ปางหมู อ.เมือง	612265-6	612265
21. ชมรมมัคคุเทศก์และเกสท์เฮ้าส์แม่ฮ่องสอน	620059, 620557	620060
22. สำนักงานขนส่งจังหวัดแม่ฮ่องสอน	611975, 612046	611975
23. องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท. แม่ฮ่องสอน)	611966	611966

งานกิจกรรมและประเพณีของ จ.แม่ฮ่องสอน

10-18 กุมภาพันธ์	งานเมืองสามหมอก อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
กุมภาพันธ์-มีนาคม	เทศกาลชิมชาบ้านแม่ออ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
เมษายน (ต้นเดือน)	เทศกาลปอยส่างลอง (บวชลูกแก้ว) อ.เมือง, อ.ขุนยวม, อ.แม่สะเรียง
13-15 เมษายน	เทศกาลสงกรานต์
กันยายน-ตุลาคม	งานปอยเหลินสิบเอ็ด (งานออกพรรษา) และงานสืบสานวัฒนธรรมแม่ฮ่องสอน อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
ตุลาคม-พฤศจิกายน	ประเพณีงานลอยกระทงสวรรค์ (งานยี่เป็ง) อ.เมือง, อ.แม่สะเรียง (วันเพ็ญเดือน 12)
1 พฤศจิกายน-10 ธันวาคม	งานเทศกาลดอกบัวตอง บนดอยแม่อูคอ อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน

ตัวอย่างรายการนำเที่ยวเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน แบบ 3 วัน 2 คืน

(เส้นทาง เชียงใหม่-แม่มาลัย-ปาย-แม่ฮ่องสอน-แม่สะเรียง-ฮอด-เชียงใหม่)

วันที่ 1

07.00 น. - ออกเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ (เส้นทางเชียงใหม่-แม่มาลัย-ปาย)

09.00 น. - แวะชมโป่งเดือดป่าแป๋ (น้ำพุร้อนป่าแป๋/เลี้ยวขวาจากเส้นทางแม่มาลัย-ปาย เข้าไปประมาณ 6 กม.) และเดินเท้าไปโป่งเดือดอีกประมาณ 500 เมตร

10.00 น. - ออกเดินทาง

11.00 น. - ถึงอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

- ชมทัศนียภาพบนอุทยานห้วยน้ำดัง

11.30 น. - ออกเดินทาง

12.30 น. - ถึงอำเภอปาย

- แวะรับประทานอาหารกลางวัน

- ชมและนมัสการวัดกลาง

13.30 น. - ออกเดินทาง

14.30 น. - ถึงอำเภอปางมะผ้า

- แวะชมอุทยานถ้ำน้ำลอด (เลี้ยวขวาที่ อ.ปางมะผ้า เข้าไปประมาณ 8 กม.)

15.00 น. - ออกเดินทาง

16.00 น. - ถึงจุดชมวิว

- ออกเดินทาง

17.00 น. - เดินทางถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- เข้าที่พัก

วันที่ 2

07.00 น. - รับประทานอาหารเช้า

08.00 น. - ออกเดินทางไปท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ

08.45 น. - นั่งเรือหางยาว ชมทัศนียภาพตามลำน้ำปาย

09.30 น. - ถึงหมู่บ้านกระเหรี่ยงคอยาว (เผ่าปะต่อง)

11.30 น. - ออกเดินทางกลับตัวเมืองแม่ฮ่องสอน

12.20 น. - รับประทานอาหารกลางวัน

- พักผ่อนตามอัธยาศัย

14.00 น. - ออกเดินทางไปวนอุทยานถ้ำปลา

14.30 น. - ถึงวนอุทยานถ้ำปลา

- ชมปลามุงและทัศนียภาพบริเวณวนอุทยานถ้ำปลา

15.00 น. - ออกเดินทางกลับตัวเมืองแม่ฮ่องสอน

15.30 น. - ถึงวัดพระธาตุดอยกองมู

- ชมและนมัสการพระธาตุดอยกองมู

16.00 น. - ชมและนมัสการพระเจ้าพาระละแข่งที่วัดหัวเวียง/วัดจองคำ

17.00 น. - กลับที่พัก

วันที่ 3

06.30 น. - ชมตลาดเช้า (ตลาดสายหยุด)

- รับประทานอาหารเช้า (ที่ตลาดเช้า)

08.00 น. - กลับที่พัก

- ออกเดินทางกลับเชียงใหม่ (โดยเส้นทางแม่ฮ่องสอน-แม่สะเรียง-เชียงใหม่)

09.00 น. - ถึงจุดชมวิว

- แวะชมวิวข้างทาง

10.00 น. - ถึงอำเภอขุนยวม

- เดินทางขึ้นไปชมทุ่งดอกบัวตองบนดอยแม่อูคอ (เฉพาะช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคม)

- ออกเดินทาง

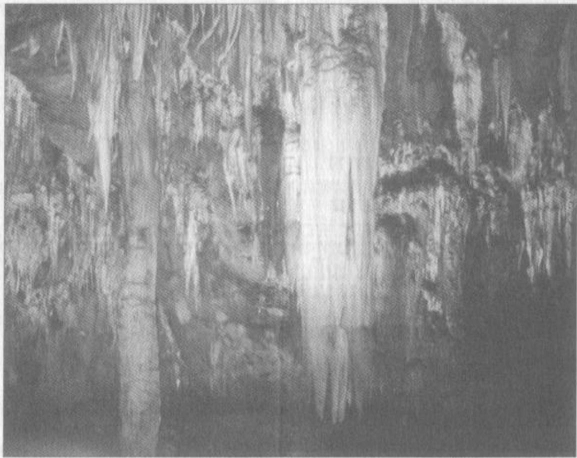
12.00 น. - ถึงอำเภอแม่สะเรียง

- รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - ออกเดินทางกลับจังหวัดเชียงใหม่ (ผ่าน อ.ฮอด, จอมทอง, สันป่าตอง, หางดง และระหว่างทางกลับอาจแวะนมัสการพระธาตุศรีจอมทอง ที่อ.จอมทอง และหมู่บ้านแกะสลัก บ้านถวาย ที่อ.หางดง

หมายเหตุ

1. นักท่องเที่ยวสามารถพักค้างคืนที่ อ.ปาย และแม่สะเรียง แห่งละ 1 คืน ได้ เพราะมีที่พักบริการให้แก่นักท่องเที่ยว
2. ตัวอย่างกำหนดการนำเที่ยวและเวลาดังกล่าว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของนักท่องเที่ยว
3. สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งตามกำหนดการข้างต้น ไม่สามารถให้บริการกับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพาหนะที่มีผู้โดยสารเกิน 8 คน
4. กรุณาสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างการเดินทาง เพิ่มเติมได้ที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ เขต 1 (ททท. สำนักงานเชียงใหม่) โทร. 053-248604, 248607 และ ที่ตำรวจท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอน ถ.สิงหนาทบำรุง โทร. 053-611812

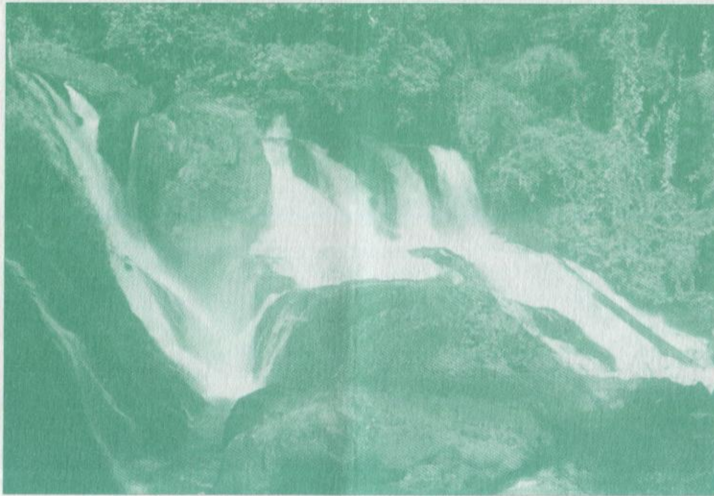
ถ้ำแม่ละนา อำเภอปางมะผ้า

ทุ่งบัวตองดอยแม่อูคอ อำเภอขุนยวม

พระธาตุดอยกองมู อำเภอเมือง

น้ำตกผาเสื่อ อำเภอเมือง

วัดก่ำก่อ อำเภอเมือง

MAE HONG SON MAP

